

Tingbok for Ringerike

Bok 33

1686

Transkribert av Thorleif Solberg

Gitt i gave til Ringerike slektshistorielag 2010 av
Thorleif Solberg

Søkbar bok

Boken er søkbar

Æ – Ø og Å kan være problematisk ved søk.

Noen ganger kan følgende bokstaver benyttes i stedet

Bruk E i stedet for Æ

Bruk O i stedet for Ø

Bruk A i stedet for Å

Det er register bak i boken.

TINGBOK nr.33 - 1686 - for Ringerike.

Mikrofilmrull PF - 1120.

Denne tingboka var forholdsvis grei å lese. Men feil og misforståelser kan oppstå. Alle opplysninger bør derfor ved videre avbenyttelse sammenholdes med originalen.

Vågård den 5.juli 1997.

Thorleif Solberg.

S.1 a. ALMINNELIG SAKE- OG SKATTETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE
I NORDERHOV 8.mars 1686.

Var overværende kongl.ma.fogd Sr. Henrik Pettersen, bygdelensmannen Villads Trøgstad samt efternevnte lagrettesmenn: Erik Aurdal, Alf Gundersby, Gudbrand Stiksrud, Bjørn "Flechesiø" (Flekshaug), Kristoffer Haldum og Jon Skjør vold.

Hvorda ermelte kongl.ma.fogd lot opplese kongl.ma.mådigste forordninger om misbruk mot trelasten i Norge, dat.23,jan. 1686.

Madame Kirstinn Tønsberg, salig hr.assessor Nils Tollers, lot tinglyse en obligasjon og pantebrev av salig hr.president Lars Jacobsen til henne utstedt, på 2380 riksdaler. Hvorfor henne til underpant sat kongl.ma. anpart i korntiender uti Hole og Norderhovs prestegjeld på Ringerike. og det med like S.1 b. rett og frihet som hans høy exel, høybårne hr. stadtholder Gyldenløve ham benevnte solgt og bebrevet, dat. Christiania den 11.mai 1682.

Belangende den fra nestleden ting oppsatte sak imellem Anders Olsen av Strømsøen, som citant på den ene, og Paul Gundersen Klekken på den annen side, da lot citanten Anders Olsen ved sin missive til fogden Sr. Henrik Pettersen, dat.7.hujus, gi tilkjenne hans forfall, at hans fullmektig ei tilstede som har hans documenter under hender. Og derfor begjærer sakens oppsettelse til neste ting.

På Paul Klekkens vegne møtte hans vørfader Halvor Setrang med hans skriftlige innlegg, dat.15.mars 1686
Med denne sak beror ennu til neste alminnelige saketing under samme stevnemål.

Steffen Lerberg lot tinglyse et pantebrev av Claus Andersen Laare til ham utstedt, på en plass kalles Gunderud i Norderhovs prestegjeld, for 16 rdl. pantepenge, dat.27.sept.1685.

Kongl.ma.fogd Sr. Henrik Pettersen efter hjemstevne i rette fordret Gudbrand Ellingsen, Gudbrand Nilsen, Erik Nilsen og Ole Ellingsen, samtlige boende på Nes i Ådalen, dem tiltalende formedelst de uten lovlig adfart, har fratatt Asle Halvorsen to og tredve lass utersket rug, med formening de ved deres ed bør føre samme rug tilbake igjen, og bøte deres volds bøter efter loven.

S.2 a. Av de innstevnte møtte Erik Nilsen og Ole Ellingsen, som svarte på egne og de andre innstevntes vegne, som i forfall og ei tilstede, at den rug de avførte, skjedd efter deres husbands,

salig hr.commissar Lars Larsens befaling, hvorom de fremla en skrivelse fra hans tjener Knut Olsen, dat.25.des.1685. Anne, salig Lars Larsens, lot ved Hans Johansen inngi sin skriftlige innsigelse i samme sak, dat.5.hujus. Fornevnte Nes's besittere ble tilspurt om dem ble anvist noen dom, hvorefter de seg forskrevne rug bemektiget. Dertil svarte de nei, at de så ingen dom, men de gjorde det efter Knut Olsens befaling, og efter fornevnte hans skrivelse. Fogden Sr. Henrik Pettersen formente og påstod, at fornevnte Knut Olsens befaling og skrivelse, såvelsom Anne, salig Lars Larsens innsigelse, ei kunne befri dem for samme deres ulovlige adferd, at de jo derfor bør lide og undgjelde efter loven, og rugen som forbemelt at tilbakelevere til sakens utdragt. Efterdi Asle Halvorsen nu her for retten foregav, at han vil appellere på den dom, som salig hr.commissar Lars Larsen over ham forhervet, videre med denne sak beror til imorgen.

Sr. Gabriel Bron av Bragernes, ved hans fullmektige Jon Simensen, lot irette produsere en rigens citation av dato 9.febr.1686, ved hvilken han hitstevnet og uti rette fordret Claus Mikkelsen, boende ved Hønnefoss, for en summa penge han til salig Anders Pedersen, rådmann i Christiania, skal være skyldig bleven, og S.2 b. Gabriel Bron tillike med mer den salige manns bruk og restands her på Ringerike, transportert. Hvorom til samme kravs videre forklaring, Jon Simensen fremla Gabriel Brons skriftlige innlegg og spesifcation, dat 13.febr. 1686, hvorefter hans fordring bedrager = 227 rdl.2 ort 22 sk., samt 10 rdl. i omkostning, med ellers videre deruti hans pretentioner. Nok fremla Jon Simensen tvende missiver, som Gabriel Bron av Claus Mikkelsen tilskreven, den ene dat.12. 9br.1685 og den annen dat.21.dito. Den innstevnte Claus Mikkelsen møtte uti rette, og inngav sitt skriftlige innlegg, dat.idag. Efter at Gabriel Brons regning for Claus Mikkelsen ble opplest, da vedsto han den første deruti inndragne capital, nemlig 461 rdl. 1 ort 20 sk. noksom at være riktig, så og ei videre av ham derpå levert og betalt enn hvis uti samme regning finnes innført. Men den pretenderende rente formente han ei at være tilforpliktet, eller at hans contract ham det kan tilholde. Jon Simensen formente og påsto, at Claus Mikkelsen burde betale capital, rente og omkostning efter fornevnte inngivne regning med videre efter des anledning, og derpå begjærte dom. Da efterdi Claus Mikkelsen formener og påstår, at hans til salig Anders Pedersen utstedte contract ei således conditioneret, at den ham kan tilforplikte den pretenderende rente at betale, hvilken contract som sakens hovedfundament nu ei av citanten i rette produsert, som dog til samme tvistighets påskjønn og S.3 a. adskillelse endelig behøves, så er saken forfløtt til neste alminnelige saketing, at citanten den da til sin videre rettes erholdelse uti retten lar fremstille.

Torger Løken lot tinglyse et skjøte av Karen Simensdatter Oppen med sine svogre til ham utstedt, på ni setting gods i Store

Løken. Item i samme brev avhender Gudbrand Hov til ham ni setting i samme gård til odel og eiendom. Samme brev er datert den 9.aug.1668.

ALMINNELIG SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDEREHOV
9.mars 1686.

Var overværendes ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, hans fullmektige tjener Christian Tommesen, bygdelensmannen Villads Trøgstad, samt de samme seks lagrettesmenn som retten igår betjente.

Ermelte ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, på sin husbonds vegne fremstillet seg for retten, og fordret dom uti den sak, som hans husbond igår her på tinget i rette søkte imot de Nes'es besittere, for den rug de seg fra Asle Halvorsen bemektiget og avført.

Av de innstevnte Nes'es besittere møtte de samme tvende som igår, nemlig Erik Nilsen og Ole Ellingsen, som på egne og de andre Nes-besitteres vegne, og videre foregav, at Asle Halvorsen hadde seg bemektiget og avtresket en stor andel av rugen og den ham fradømte avgrøde siden dommen gikk.

Hvilket Asle Halvorsen også nu her for retten vedsto at han måtte S.3 b. gjøre det til sin livs opphold, og sa at han hadde amtmannens forlov dertil. Hadde dog ei noe skriftlig derom at fremvise.

Christian Tommesen fordret dom i saken efter hans husbonds protestation, som forinnført.

Da efter denne saks beskaffenhet, er herom således for retten dømt og avsagt:

At efterdi de innstevnte og i rette møtte Nes'es besittere ei benekter, men vedgår, at de fra Asle Halvorsen har seg bemektiget og avført de fornevnte 32 lass utresket rug, allikevel at de ei hadde sett noen dom derfor, ei heller fremviser noen befaling derfor fra deres landherre, salig hr.commissar Lars Larsen selv, som den dydige matrone hans efterlatte enke uti sin innsigelse sier at ville gestendige, men at ha det gjort efter fornevnte Knut Olsens ordre og befal, da ihvor vel salig hr.commissar Lars Larsen kan ha erlanget dom på den fornevnte Asle Halvorsens avling og avgrøde, så befinnes dog ikke dermed til des execution at være fremfaret og søkt efter lovens foresigende måte, ved de dertil forordnede rettens middel og adfart. Særlig ting..balchens = 4.capt. som egentlig tilholder at husmann skal fyllestgjøre lagmannens og lagrettesmennenes lovlige dommer, hvem det ikke gjør, da skal konningens ombudsmann eller hans fogd, om der for ham klages, uten gaver og muder hjelpe dem til rette som klager S.4 a. etc.

Efter sådan rettens måte, befinnes denne execution ikke at være søkt eller skjedd, som og derforuten kunne ha henseende til des

fornødenhet, om vederparten, som han foregiver, at ville appellere på dommen, om det for overdommeren anderledes kunne utfalle, at da kunne vites hva igjen burde tilsvares. Hvorfor det eragtes for rett og billigt, at de fornevnte Nes'es besittere, som rugen avført, enhver bør bøte til ko.ma. 3 mark sølv efter kjøpebalchens 1.capt., samt tilsammen at betale tre riksdaler til saksøkeren for denne prosess's omkostning. Item at føre avgrøden til det sted som de den anammet, inntil dommens lovlige execution søkes og skjer efter lovens måte, som forbemelt. Dog så at Asle Halvorsen først derfor stiller fullkommen caution, at intet av fornevnte avgrøde skal vorde forrøgt, førend dommens lovlige execution. Hvorimot fornevnte Nes'es besittere har deres regress til den dem til fornevnte adferd har beordret. Befinnes det og at Asle seg noe av bemelte avgrøde har bemektiget imot dommen, da, når derpå lovlig søkes og tales, gåes derom hvis retten kan medføre etc.

Prosten, den hederlige mann hr.Otte Jacobsen, ved sin hustru Margrete Mule, lot inngi en rigens citation dat.15.des.1685, ved hvilken han latt hitcitere Villads Trøgstad og Cornelius Glassmester til at prove, hva dem vitterlig, om noen ord og tale som lieutenant Anders Bron skal ha latt passere, som ham og hans S.4 b. hus skal touchere. Til samme prov at påhøre er og innstevnet lieutenant Anders Bron, som nu for retten møtte tilstede, tillikemed fornevnte tvende innstevnte prov. Lieutenant Anders Bron begjærte, at i protokollen måtte innføres, det Margrete Mule er hans angiver og anklager, og dernest fremla lieutenanten sitt skriftlige innlegg dat.idag. Villads Trøgstad undskylte seg heruti at prove eller vet hva det er, i synderlighet ikke uti stevningen benevnes ved tid, sted og måte, eller hva det egentlig er, som han er tilstevnet at prove om. Hvorfor han og kan holdes undskylt noe efter dette stevнемål at prove.

Veledle hr.major Søren Rasmussen i rette produserte en rigens citation, dat.31.jan.1686, ved hvilken han latt hitstevne Knut Riber ved Hønefoss, til at gjøre sin sannferdige tilstand, om hvorledes han for noen år siden uti sin Guds salighet og sakramente i Norderhov kirke er blitt betjent av sognepresten, hr.Otte Jacobsen. Item hitstevnet hr.Otte Jacobsen til samme prov at påhøre. På hr.Ottes vegne til dette stevнемål at svare, møtte den hederlige og vellærde karl Søren Nilsen. Den innstevnte Knut Riber møtte nu ei tilstede. Men Hans Johansen S.5 a. på hans vegne, tilsagde hans forfall, at han er uti sin matmoders forretning reist til Valders, og derfor nu ei selv kunne møte. Hvorfor majoren consenteret, at samme stevning måtte forfløttes til en annen bekvem tid, som han kan erlange øvrighetens tillatelse til, hvis ikke, da til neste alminnelige saketing.

Har så dernest lieutenant monsr. Anders Bron i rette produsert en rigens citation dat. 31. jan. 1686, ved hvilken han latt hitcitere Jacob Vesteren (Nesteren?), Ole Jacobsen, Bård Melingstøen, Lars Smed, Amund Stadum og Cornelius Glasmeister, til at prove hva dem er bevisst, angående en hans cartiis, som ved Juveren er blitt nedhuggen.

Til samme prov at påhøre stevnet hr. Otte Jacobsen og hans hustru Margrete Mule, som han formener at være hovedmann til samme uforsvarlig gevalt og skade etc.

De fornevnte innstevnte prov møtte samtlige for retten tilstede, så og Margrete Mule på egen og sin manns vegne. Men Nils Juliussen som også uti stevningen innført, møter ikke, bevises og ei heller at stevningen ham lovlig ankyndiget. Hvilket bygdelensmannen Villads Trøgstad også nu vedsto, at han ikke hadde lyst stevningen for ham. Men som hr. Otte hadde skrevet på stevningen, og Nils Juliussen var da ei hjemme, lyste han den for alle de andre og leverte den så til lieutenanten igjen, og sa at den var lyst for dem alle sammen, undtagen Nils Juliussen. Da S. 5 b. svarte lieutenanten, det var like godt, efterdi hr. Otte hadde skrevet på den. Og lieutenanten tok så stevningen til seg. Jacob N(V)esteren og Ole Jacobsen sa, at de ikke visste hvem der nedhugg den cattiiis for lieutenanten. Men ifjor vår oppbygde de en cattiiis for lieutenanten i Juveren, og som de var at bygge på samme cattiiis, da arbeidet Nils Juliussen på prestens cattiser i Juveren. Og Nils sa til dem, dersom de bygger den opp, da skal Moder hugge den ned igjen.

Særlig tilsto Jacob Nesteren, at han ungefehr 14 dager derefter flidde på samme cartiis igjen for lieutenanten, og der befantes at være hugget fire hull på cattisen neder i vannet, som han tillike med Mikkell Rytter igjen forferdiget. Og efterdi disse fornevnte tvende prov angår Nils Juliussen, så kunne de ikke tas til ed, efterdi han ei dertil befinnes at være lovlig stevnet. Bård Melingstøen provet at han ei heller vitterlig hvem der nedhugg fornevnte cattis for lieutenanten, eller visste noe derom. Men han var vel ovennevnte tid tillikemed Nils Juliussen at ferdige på prestens cattiser i Juveren, og hørte at Nils talte til Jacob Nesteren og dem der var med ham at oppbygge den kattis for lieutenanten. Men han kunne ikke forstå eller ordskille hva det var han talte til dem, videre enn han nevnte om en kattiiis, og Nils var da gåen fra ham hen til oset.

Lars Larsen Smed provet at nu i forleden sommer eller høst, tiden kan han ikke egentlig minnes, da sa Nils Juliussen til ham, at lieutenantens kjærest ikke hadde behov at mistenke ham, han hadde intet isønder hugget kattisen, og han ikke visste hvem der hadde S. 6 a. hugget den sønder. Videre sa han seg ei derom kunne erindre eller visste at prove.

Amund Staumb (Stadum) sa seg ei annet heruti ha at prove, enn at han hørte det fornevnte Lars Smed sa til lieutenantens kjærest, det Nils Juliussen hadde sagt til ham, at han intet hadde nedhugget kattisen, og de hadde ikke fornøden at være vred på ham derfor. Videre var ei hans provning derom.

De fornevnte trende prov, Bård Melingstøen, Lars Larsen og Amund Stadum avla deres ed på fornevnte deres provning, således utisannhet at være.

Cornelius Glassmester som og i stevningen innført, foregav lieutenanten selv, at han ikke er stevnet at prove noe om benevnte kattis, men om lieutenantens hester som de skulle ha brukt, hvorom ei noe i denne stevning benevnt. Allikevel møtte dog Cornelius at svare stevningen.

Ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen efter bygdelensmannens stevнемål for retten fremfordret, som seg og for retten fremstillet, Ole Haraldsen Hval av Ådalen, til at anhøre hans grannes Ole Knutsen Hvals kvinnes, Barbra Andersdatters besværing og klagemål over ham.

Hvilken benevnte Barbra Andersdatter seg nu for retten fremstilte, og, uti hennes manns hosværelse, over Ole Haraldsen klaget, at han henne taget med vold, og således underskeedlige gange hatt sin vilje med henne. Og den første gang det skjedde, da fulgte hun allene med ham opp til en bråte som de hadde sammen. Og som de gikk, ba han henne lyske seg, som hun ham nektet. Gikk så et lite stykke, ba han henne atter lyske seg, S.6 b. og hun ham det nektet. Da sa han, nu skal du enten du vil eller ikke. Tok så med makt og satte henne ned, og han sa, enten du vil med gode eller onde, da skal du la meg få min vilje. Og hun strebet imot det lengste hun kunne, og han truet henne og sa, nu skal du la meg ligge hos deg, eller skal jeg kjøre en kniv i deg. Dermed fikk han sin vilje og lå hos henne. Og det var ved Sant Hansdags tid, som nu til sommeren blir to år til. Siden har han alltid mange gange hatt sin vilje med henne til utukt, når han fant henne så enlig. Men hun ble ikke av ham truet dertil mere enn den første gang.

Hun hade nu med seg et lite barn på armen, som hun sier at ha født til verden fire uker efter vinternatten nestleden, hvilket barn hun sier at bemelte Ole Haraldsen er barnefader til. Derefter ble hun tilspurt når hun slikt først har klaget og tilkjennegitt. Dertil svarte hun, at hun det ikke har tilkjennegitt, førenn nu for ungefehr en måned siden, hun gav det tilkjenne for fogden.

Videre ble hun tilspurt, om noen enten hadde lokket henne eller truet henne til at gjøre denne beklagelse. Dertil svarte hun nei. Men sa at det er således uti sannhet, som hun nu har tilstått som forbemelt.

Ole Haraldsen Hval sa, at det er aldeles løgn og usannferdig, som fornevnte Barbra Andersdatter han påsaagt. Og sa at han ville gjøre sin høyeste ed derpå, at han aldri i så måte hatt med henne at bestille, eller noen tid rørt henne til utukt.

Villads Trøgstad på Jørgen Larsens vegne var begjærendes, at den tilforn i rette søkte sak imot salig Jens Pedersens arvinger på Bragernes, av hvilke nu ingen møtte tilstede, måtte til neste ting forfløttes. Hvormed det også forbliver.

S.7 a. Ermelte Villads Trøgstad på Jørgen Andersen på Bragernes, hans vegne, fordret dom over Anders Olsen ved Hønnefoss for

15 rdl.3 ort 12 skilling, han ham skyldig på hans regning, som Anders Olsen nu fremla under Jørgen Nordbys hånd, hvorom han til forrige ting var hitstevnt, og hittil forfløtt. Anders Olsen som nu møtte uti rette, kunne samme fordring ei benekte.

Hvorfor han er tilfunden, samme 15 rdl.3 ort 12 sk. med samt to rdl. i omkostning til Jørgen Andersen Nordby at betale innen halvmånedsdag, eller ved vorderings adferd efter loven hos ham at utsøkes.

Den sak som Villads Trøgstad til forrige ting hadde stevnet Tomas Ask, angående en contractes fullbyrdelse, sa Villads at Tomas hadde begjært at til neste ting måtte bero. Hvilket han og samtykte, og derved forbliver.

ALMINNELIG SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE
10.mars 1686.

Var overværendes ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelensmannen Johannes Svarstad, samt efterskrevne lagrettesmenn; Tolle Gjesvold, Ole Hansen Gjesvold, Rasmus Gomnes, Anders Rud, Peder Løken og Kristoffer Bili.

Hvor da ermelte ko.ma.fogd har latt opplese den forinnbemelte ko.ma.forordning om misbruk med trelasten i Norge, dat.29.jan.1686.

Madame Kirstine, salig hr.assessor Nils Tollers, lot tinglyse en forinnbemelt obligation og pantebrev av salig hr.president Lars Jacobsen til henne utstedt, på 2380 riksdaler. Hvorfor henne til underpant satt ko.ma.anpart korntiender uti Hole og Norderhovs prestegjeld på Ringerike. Dat.Christiania den 10.mai 1682.

S.7 b. Hr.provincial procurør Sr.Jens Solgaard ved Christian Tommesen lot inngi en rigens citation dat.12.febr.1686, ved hvilken han latt hitstevne Sr.Jacob Lut for innehavende Christianiae skoles degnepenge, av hans fogderies betjeningstid, efter derom samme stevnings videre og utførligere bemeld. Dernest inngav Christian Tommesen copie av en kongl.ordre til generalprocurør salig velb. P.Schavenius, angående deslike Christiania skoles restandses inndrivelse, dat.22.des.1683.

Nok fremla han Sr.Solgaards innlegg og hans deruti givne fullmakt, dat.13.febr.1686.

Den innstevnte Jacob Lut ved Peder Hamnor, lot inngi sitt skriftlige innlegg, iblant annet mellende, at han nu ei såvel tilpass. at han selv kan møte. Og han behøver respit til at efterse hans regnskaper og kvitteringer, som for så langsommelig tid siden passert, ei så hastig kan være at utfinne. Derfor begjærer han sakens oppsettelse til neste ting.

Hvilket efter slik beskaffenhed ham ei heller kan vegres, men ham forelagt til neste ting at i rette produsere alt hvis han seg til befrielse og avbevisning imot fornevnte Sr.Solgaards søkning kan ha.

Hr.major veledle Søren Rasmussen i rette produserte en rigens citation av dato 31.januar 1686, ved hvilken han latt hitcitere Peder Torkelsen, Bent Nilsen og Karen Larsdatter til provs, hva dem bevisst om det skjelderi, som Margrete, hr.Ottes, forleden sommer ved Juerland (Juvernlandet) over hans kjæreste og hennes følge har begått.

S.8 a. Til samme prov at påhøre hitstevnt den hederlige mann hr.Otte Jacobsen og hans kjæreste Margrete Mule, efter derom stevningens videre innhold og medfør.

Peder Torkelsen lot ved Rasmus Gomnes fremstille sitt skriftlige innlegg dat.idag. Hvoruti han som en geistlig person forskyter seg fra denne rett og til sin rette foro.

De andre tvende som til provs innstevnet, navnlig Bent Nilsen og Karen Larsdatter, møtte tilstede.

På den hederlige mann hr.Ottes og egne vegne, møtte hans kjæreste Margrete Mule, og inngav hr.Ottes skriftlige innlegg dat 6.hujus. Den innstevnte Bent Nilsen, som dog sier at hans fader hete Asle, gjorde sin tilstand således, at nu i forleden sommer, da fulgtes han med major Søren Rasmussens frue og lieutenant Anders Bruns kjærest fra Frok og nord til Juveren, hvor da Lars Tandbergs dreng satt uti en båt at "meede" (meite), og de bad ham komme til lands med båten, som han og gjorde.

Og hr.Ottes sønn Lars ved samme tid på Frokslandet under berget, og majorens frue bad ham at han ville låne dem båten, eftersom det var hr.Ottes båt. Og han lånte dem den.

Mens de drog tre varp med "vaden", så rodde han dem til lands igjen. Hvor da majorens og lieutenantens kjærester steg iland, og gikk oppefter til Frok. Og han ble så lenge tilbake, inntil han fikk opphengt vaden på noen staurer som der sto digt ved vannet. Og Lars Ottesen tok båten og rodde tilbake igjen til prestens land.

Men førenn Lars gikk i båten, da var Margrete Mule kommen ned

S.8 b. til Juveren. Og som Bent hadde opphengt vaden, da gikk han og oppad bakken til Frok. Da ropte Margrete Mule: "Diefvelen skall fare i Jers tiufvepach, for min baad I har staalet", og hun bad at Bengt skulle komme til henne.

Da svarte han henne, at han hadde intet med henne at bestille, og han hørte ikke Margrete nevne noen ved navn etc.

Og efter at han kom til majorens og lieutenantens kjærester, da hørte han dem ikke nevne noe om samme snakk, førenn han ble stavnet dertil. Videre var ei hans tilstand derom.

Margrete Mule derimot forklarte, at hun ikke talte til noen annen enn til fornevnte Bent Aslesen.

Og så som Bent Aslesen synes mest selv heruti interessert, så kunne denne hans tilstand og provning ikke ansees til edtagelse. Karen Larsdatter gjorde sin tilstand således, at hun samme tid var på Frok da Bent Aslesen kom opp fra Juveren. Og hun spurte ham hva det var som de larmet så om der nede.

Da svarte han at prestekvinnen ropte efter dem, og skjeller dem for tjuvepakk. Og så hun ropte ham til seg, men han ville ikke komme til henne. Videre sa hun seg ei derom vitterlig eller hadde at prove, hvorpå hun avla sin bogered.

Margrete Mule uti rette produserte en rigens citation dat.15.des.1685, hvorved hennes mann, hr.Otte Jacobsen, latt hitstevne Anders By, Oluf Gødesen, Johannes Abrahamsen, Ole S.9 a. Pedersen Berg, Gul Nilsen By, Hans By og Jørgen Horum, til sannhets forklaring ved ed, hva dem vitterlig om noen ord og tale, som lieutenant Anders Brun skal ha latt passere, som hans hederlighet og hans hus skal touchere.

Item stevnet Cornelius Glassmester om det samme at prove.

Hvilke alle samtlige møtte til stede, såvelsom og lieutenant Anders Brun, som er stevnet til provene at høre, untagen Ole Gødesen, som hverken møter eller lar svare for seg.

Har så av de tilstevværende prov, uti lieutenant Anders Bruns hosværelse, avlagt deres provning og tilstand som følger:

Anders By tilsto, at nu forleden høst i skuren, da kom lieutenant Anders Brun ridendes til By og ropte Anders By til seg. Og som han kom til ham, da talte lieutenanten først til ham om en bordføring. Derefter spurte han ham, om han ikke noe hadde fornummet til Hans By, eftersom han ikke fant han hjemme i gården. Og Anders By svarte at han ikke visste hvor han var. Da ba lieutenanten ham og Ole Gødesen, som og da var der, at de ville gå til Hans By og si ham, at hvor jeg finner ham, da skal jeg bastenere ham og pryle ham med min stokk, for han og Cornelius Glassmester hadde sønderhugget hans kattiis.

Da svarte Anders By, det kan vel ikke være trolig at de har gjort det. Dertil svarte lieutenanten, jo jeg skal bevise det. De var S,9 b. på båt med prestekvinnen Margrete Mule, og hun gav dem hver et halvt kvarter mel, og ga dem øl og brennevin for de skulle gjøre det. Og så videre om Hans By, at han kunne ikke stevne ham, for han hadde intet at betale omkostninger med. Men han skulle pryle ham av med sin stokk, så han skulle komme ihu, at han ikke mere skulle hugge kattiser ned for noen mann. Videre sa han seg ei derom ha at prove.

Johannes Svarstad, Ole Berg og Gul By, sa seg ei annet heruti ha at prove, enn det de uti forleden høst i skuren var på hr.Ottes vegne i beskikkelsevis, at spørge Anders By og Ole Gødesen, om de ord som lieutenanten Anders Brun hadde talt til dem angående Margrete Mule. Så og Hans By og Cornelius Glassmester om den kattises sønderhuggelse.

Da tilsto både Anders By og Ole Gødesen, og de berettet for dem, at lieutenanten dem tiltalt i alle måter, likesom Anders By derom provet og tilstått har, som forinnført.

De fornevnte fire prov, Anders By, Johannes Svarstad, Ole Berg og Gul By, avla deres ed på forskrevne ders provning, således uti sannhet at være.

Hans By og Cornelius Glassmester fremstillet seg for retten, og sa at de ved deres høyeste salighets ed kunne testere og bekrefte, at de aldri hadde sønderhugget den kattis for lieutenanten Anders Brun, som han dem har beskylt for. Ei heller S.10 a.noen tid, enten av hr.Otte eller Margrete Mule vært ombeden at gjøre sådant. Ei heller noe av dem i så måte eller for slik gjerning oppebåret eller bekommet. Og sa seg heruti ganske og aldeles at være uskyldig, ei heller dem vitterlig hvem sådant gjort.

Jørgen Horums provning begjærtes ei at tas til forhør, eftersom han sa seg aldeles intet om den handel at være bevisst.

De fornevnte Anders By og Cornelius Glassmester efter egen frivillig erbydelse, avla deres bogered på ovenskrevne deres gjorde tilstand, således uti all sannhet at være, som forinnført. Margrete Mule fremla også sin manns, hr.Otte Jacobsens innlegg, angående fornevnte prov, dat.6.hujus.

Peder Hamnor efter hjemstevne i rette fordret Oven Gulliksen Valders, som seg og for retten fremstillet, ham tiltalende for en hest, som Oven hos ham nedsatte i nest forleden høst.

Og Oven sa for ham at det var hans broders, som ihjelslagen, hans hest, og bød ham den til kjøps og ville ha penger av ham, men fikk dog ingen. For Peder drog tvilsmål, at hans broder ikke skulle være død. Og Peder beholt så hesten hos seg til ungefehr om åtte uker derefter, da kom Oven til ham med en annen fremmed karl, og Oven sa for ham at hans broder hadde kjøpt hesten av samme karl, og betalt ham fire daler på den, og skulle reste S.10 b. 3 1/2 riksdaler. Det samme sa også samme fremmede karl, og samme karl ville ta hesten igjen fra Peder.

Men Peder sa at han ville beholde hesten og betale den, om han kunne sikkert hjemle ham den, eftersom han intet kjente til ham. Da svarte Oven, at han kjente ham, at han var en bofast og viss mann, og bodde på en gård i Slire prestegjeld ved navn Hogsrud. Og sa at han var vel en mann på tusen daler.

Og på sådan Ovens ord kjøpte Peder hesten av samme karl, og betalte ham åtte riksdaler for den.

Om ungefehr åtte eller ti dager derefter, da kom en mann fra Land og kjente seg ved hesten på en lieutenants vegne, som den skulle vært ifrastjålen. Men hadde ingen bevislighet med seg derom. Atter om to eller tre dager derefter kom samme mann igjen til ham med en seddel fra fogden, at Peder skulle komme til Stein med hesten, som han også gjorde, og Oven var med ham.

Da sa fogden at Jørgen Phillipsen hadde vært nyss hos ham, og vundet samme mann til hesten, og ville gå god derfor, at han hadde rett til hesten. Og derpå flidde Peder samme mann hesten. Derfor formente han at Oven burde betale ham hesten igjen, efterdi han kjøpte den på hans ord.

Oven Valders derimot svarte, at det han sa om fornevnte mann, at skulle være sådan visse, bofast og middelhaftig mann, det sa han efter hans egne ord, som han sa for ham, som han ikke annet visste enn var så i sannhet. Uti det øvrige vedgikk han fornevnte

S.11 a. Peders beretning derom. Men han sa seg hverken noen penger for samme hest at ha oppebåret, ei heller gjort noen forlovning(?) derfor, og derfor formente seg heruti uskyldig. Da efterdi det ikke befinnes eller bevises, at Oven Valdars enten har solgt eller anammet noen penger for den fornevnte hest, ei heller cavert eller godsagt for den som den solgte, derforuten befinnes ei heller at hesten er Peder Hamnor ved noen lovlig rettens adferd og dom ifravunden, så vites ikke Oven Valdars at kan tildømme ham noe for samme hest at betale.

RETTERGANG PÅ BÅRDRUD I HERRED I NORDERHOV SOGN 13.april 1686.

Var hos og overværende ko.ma.fogds fullmektige tjener Christian Tommesen, samt efterskrevne lagrettesmenn: Knut Veien, Jens Sørum, Knut Ve, Tomas Hauge, Kristoffer Haldum og Nils Follum.

Kom da for oss uti rette Villads Knutsen Trøgstad, og uti rette produserte en rigens citation, dat.27.jan.1686, ved hvilken han har latt hitcitere Karen Bårdrud med hennes lagverge, angående hennes påboende gård Bårdrud, samt åtte settinger i Nedre Veme, som hennes mann, salig Salve Bårdrud, for noen rum tid siden, skal ha kjøpt og seg tilforhandlet av Trond Jonsen Stadum et consortes, og siden igjen til andre avstått, uten lovlg bydelse til ham, som dertil odelsberettiget på sin hustru Eli Eriksdatters vegne. Formenende det ham igjen efter lovlig vordering bør hjemfalle med forårsakende omkostning. Item hertil stevnet Narve Veme, Helge Berg og Truls Sleviken, med hvis adkomstbrev de kan ha til bemelte gods etc., efter derom stevningens videre medfør.

S.11 b. Den innstevnte Karen Bårdrud møtte uti rette, og svarte at hun ingen videnskap har av denne handling om forskrevne gods, eftersom det alt er passert førenn hun kom uti salig Solve Båruds vern. Og hun har nu intet videre dermed at bestille, enn hun leier gården Bårdrud av Narve Veme, og bruker den med hans samtykke.

Narve Veme møtte også uti rette, og formente, at Villads ei har lovlig stevnt. Og sa, at der tilforn er gåen en sorenskriver- og seksmannsdom i saken, hvilken han formente, at Villads først burde påstevne og felle, førenn han videre herom kan søke. Hvilken dom Narve Veme her uti retten produserte, datert først av åsteden, og siden av Tandberg tingstue den 30.mai 1666. Helge Berg møtte uti rette og refererte seg til fornevnte dom. Truls Slevik ved en skrivelse til Villads Trøgstad lar svare, at han har sin anpart til Narve Veme avhendt, og formente at Narve bør selv dertil svare.

Videre fremla Villads Trøgstad en rigens stevning av dato 19.des.1673, hvorved han stevnet på fornevnte dom for lagmannen, og at han hadde fått dom derefter, som han dog nu ei til stede hadde. Men mente at han den vel skulle finne.

Nok fremla Villads Trøgstad et odelsløsensbrev av Jon Trondsen Stadum på det fornevnte gods, dat.27. 9br.1671.

Derefter fremkom Ole Hansen Averøen, som sa seg at være Reier Bønsnesis dattersønn.

Så og Johannes Ve, som har fornevnte Ole Hansens søster.

Item Hans Brønildsen, som har Trond Stadums sønns, Engebret Trondsens datter til ekte.

Hvilke gjorde deres innsigelse, at efterdi de er nest odelsbårne til dette forskrevne gods, da formente de seg nærmest berettiget til des innløsning efter loven.

S.12 a. Nok fremla Narve Veme et skjøte av Solve Olsen Bårdrud til ham utstedt, på en halvpart, nemlig et sold uti Bårdrud med bygsel og åsete, og fire setting i Nedre Veme, dat.9. 9br.1675. Imot fornevnte brev protesterte Villads Trøgstad, at det ei noen lovlig handling, efterdi den ene fremmed mann har handlet med den annen, og han som en odelsmann utilbøden.

Derefter fremla Narve et skiftebrev imellem Erik Sleviks barn forfattet, hvorved han vil forklare, hvorledes den annen halve part i benevnte påstevnte gods er skiftet, og Narve sier seg av sin hustrus søskende og medarvinger har tilforhandlet, dat.30.sept.1679.

Saken er oppsatt til neste alminnelige saketing til den ordinære tingstue.

RETTERGANG PÅ ASK OG DES EIEDELER I NORDERHOVS SOGN

11.og 12.juni 1686,

utinnen den sak som fra nestleden 8.oktober oppsatt og forfløtt.

Var overværendis bygdelensmannen Villads Trøgstad og de samme seks lagrettesmenn, som retten utinnen samme sak tilforn betjente, nemlig: Ole Siversen Vaker, Trond Vaker, Halvor Bråk, Engebret Veisten, Nils Hverven og Rasmus Veisten.

Presenterte seg for oss igjen i rette citanten Tomas Ask og hans fullmektig Claus Alant.

Item og vederpartene monsr.Jørgen Larsen i egen person, og på Sr.Jacob Luts vegne, hans fullmektige tjener Albrit Kruse.

Item av de innstevnte bønder, som åvirken skal ha begått, møtte Iver Hjelle og Ole Veholt.

Har vi så efter oppsettelsens tilhold med mueligste flid og aktsomhet, ved compassgang efterfaret og begransket, hvorledes de omprovede tvende delestener ved Skjærstjøen og Åklangen med

S.12 b. hjemrastens og gårdenes formerke kunne accordere.

Og begynte vi da fra den delesten som står østen ved Skjærstjøen, efter hvilken stens anvisning vi gikk efter den strek like til den anden delesten, som står østen ved Åklangen.

Derfra gikk vi like efter samme strek, og kom like ned imot Tomas Asks hjemrast og formerke, dog litt inn på en risgård over en gammel bråte, som til Ask innhegnet, og i allmannveien, hvor vi oppla en liten stenrøys.

Har så Tomas Ask ennu fremstillet tvende prov om fornevnte dele, navnlig Hans Korsdal og Ingeborg Olsdatter Akerløyken, som efter

at eden for dem opplest, avla deres provning og tilstand som følger:

Hans Korsdal provet, at han for 21 år siden tjente Tomas Ask, og kjørte tømmer for ham ved Åklangen. Da kom salig Engebret Hjelle til ham og sa: "Her har Tomas hugget inn på meg tre eller fire furur", og sa: "Her står delestenen, kom så skal jeg vise deg den". Gikk så med ham, og viste ham den delesten som står ved Åklangen, og sa: "Her er rette delesten imellem Ask og Hjelle". Og sa: "Der står en ved Skjærsjøen like derimot. De skal ikke ljuge, for de har vært delestene fra Arilds tid". Og han sa videre: "Jeg kan intet gjøre ved mannen derfor, thi han hadde fremmede folk at hugge". Videre var ei hans provning derom, untagen det at han sa, at det var den samme delesten ved Åklangen som han nu var med oss at bese, og vi med bemelte dele har confereret.

Ingeborg Olsdatter provet, at for ungefehr 26 år siden, da var hun med salig Paul Breien at fiske i Åklangen, Skjærsjøen og S.13 a. Inglien. Da viste han henne de to delestene som står ved Åklangen og Skjærsjøen, hvilke hun nu var med oss at bese og anvise. Og han sa til henne: "Vidst du hva disse stene betyder", hvortil hun svarte, nei. Da sa han: "Det er delestene imellem Ask og Hjelle". Og hun spurte ham hvor langt det skulle gå vest. Da svarte han, at det skulle gå i en sten på den åsen hittenfor Langdal. Og hun så samme sten, da hun tjente Tomas Ask noen år derefter. Da var samme sten hel og ei avslagen, og med mose på begge sider. Men nu i denne vår, da hun igjen så samme sten, da var han avslagen, og at det skal være den sten som står straks sønden Jacob Luttes gruve. Videre var ei hennes provning derom. På samme forinnførte provning avla Hans Korsdal og Ingeborg Olsdatter deres bogered.

Item avla Hans Averøen og Anders Karlsrud deres bogered på den provning som de forhen i saken gjort og tilstått har, at seg således i all sannhet forholder.

Jørgen Larsen var begjærendes at hans første prov måtte tas ved ed. Men imot landsleiebalkens 22.capittel kunne det ei tilstedes. Monsr. Claus Alant videre refererte seg til den forlikning som Jacob Lut har gjort med Tomas Ask, om den skoghugst som han uti Ask eiedeler har latt begå vestenfor Skjærsjøen. Hvormed han formener at bevise, at den skog efter den delesten ved Kobbergruven, udisputerlig hører Tomas Ask til, efterdi Jørgen Larsen ei den tid var hans hjemmelsmann, og ingen tilforn har hatt på de eiedeler at pretendere førenn nu.

S.13 b. Videre produserte Claus Alant hans exel.hr. vicesadtholders tillatelse at procedere denne sak.

Jørgen Larsen svarte og protesterte, at hva seg angår de av Tomas Ask anvister tvende stene, som han for sin påboende gård vil holde for et dele, så mente han at derimot var at akte og anse, 1.at Hans Averøen såvel som Anders Karlsrud, Tomas Asks landbønder, som vil vitne at de vel har sett, imidlertid de for rum tid siden gjetet i marken, men ikke vet at forklare av hvem de det har hørt, meget mindre at Tomas Ask det hatt i hevd eller bruk efter loven.

Hans Korsdalen angående, som er et enlig prov på salig Engebret Hjelles ord, sier han forhen vært stevnet av Tomas Ask og alltid, som han seg av retten erindrer, vært tilstede når saken er blitt

procederet, der dog Engebret Hjelle befinnes at ha hatt tømmerbruk og hugst norden for samme sten i Engelian, hvorav skulle sluttet at han ikke har holt det for noen dele. Og at Ingeborg Bakås'es vitne er av like beskaffenhet efter salig Paul Breiens ord, foruten hun forhen vært besovet.

2. Derimot formener Jørgen at bevise med Nils Lia, Peder Jensen Bråten og Torger Breiens prov, at denne omtvistende eigendom med tømmerhugst ved Engelian, har vært fulgt og brukt til Hjelle, som har felles eigendom med fem andre hans eiende og hosgrensende gårder der syndenfor beliggende, nemlig Egge, Ekornrud, Breien, Veholt og Hauge (Haga), som alle deres utraster på lengden derved skulle bli betagen.

3. At samme stene faller efter den strek av compassen meget urimelig tvert imot åstedens øyensynlig granskning, og stridig S.14 a. imot de av Jørgen i rette førte prov.

Og om det skulle holdes for radele, så avgåen ham derved mestedelen forbemelte hans gårders beste skog oventil, likesom Tomas Ask til ham neden til en annen han har øst nordøst, alt inntil elven eller Gåsefetten vedtager, efter compassens utvisning.

4. Og så som Tomas Ask ikke sin påstand med gyldige og lovlige prov der selv "af ved" har gjort bevislig, men ikkun hørt det si så løselig av andre uten eds avlegg, meget mindre med lovlig delebrev forklart seg dertil noen rolig hevd eller rett, altså påstår han, at den gård Asks, tillikemed forbemelte hans gårders utmarker ovenfor Åklangelven, bør være tilfelles, inntil det efter riktig besiktelse og foregående lovlig stevnemål til alle angrensende loddeiere blir eftersett, hvor meget til enhver gård både sønden og nordenfor er innbegrepen, og hva enhver derefter rettelig bør tilkomme ved lovlig skifte og deling.

Og all den stund det ikke således forhen lovligen befinnes at være fra hinnannen separert, påstår han at Tomas Ask ham for forårsakede omkostning bør innsstå etc.

Monsr.Jacob Luts fullmektige tjener Albrit Kruse, protesterte, at Tomas Asks første bevislighet om Asks egedeler ei bør hindre, at jo marken til fjelds bør være alle påstøtende gårder "forfællede", helst efterdi den tredje delestens Tomas Ask forleden år fremviste, befantes ved granskningen uefterrettelig.

Fremviste og sin fullmakt av sin husbond til saken at svare, dat. 10.hujus.

Claus Alant derimot protesterte, at hverken Sr.Jacob Lut eller noen annen av contrapartene ei ennu har bevist eller kan bevise det aller ringeste, at noen annen har hatt noen egedeler eller S.14 b. "fellede" over den delestens i nord og vest, som ved kobbergruven bestående.

Mente at Tomas Ask har bevist med edtagne prov, at hans egedeler strekker seg vest i Holleiknuten, forbi alle tre anviste delestener. Derpå begjærte han en rettmessig dom efter alle tre delesteners utvisning og provenes tilstand, med samt tømmerets erstatning, som innen samme dele er huggen på hans eiger.

Så og hvis ennu på steden kan finnes ham sakesløs at hjemfalle med des bøter og landnåm efter loven, såvel som til forårsakede omkostning.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks forberørte leilighet, er således dømt og forefunden: At efterdi det dele efter fornevnte

tvende delestene ved Skjærsjøen og Åklangen, både efter prov og vidnesbyrd og åstedens erfaring, ei annet kan sees eller skjønnes, enn jo fra den delesten ved Skjærsjøen og til hjemrasten at være og holdes for rette dele imellem Ask og Hjelle eigedeler, så eragtes det for rett og billigt, at hvis hugst og åvirke de innciterede over samme dele, såsom på Asks eigedeler, efter lovlig bevislighet, har begått, bør de at innstå og restituere Tomas Ask des skogskade efter lovlig taksering, med samt des bøter og landnåm efter loven, med samt årsakelig omkostning efter behørig forklaring og sakens beskaffenhet. Og hvis hugst og åvirke som innen samme deles distrikt kan være huggen, og ennu uavført beliggende, at være Tomas Ask hjemfallen. Men hva seg belanger de øvrige eigedeler som er på lengden i vest og nord fra den delesten ved Skjærsjøen, hvorom ei noen lovlig S.15 a. eller etterrettelig dele, prov eller bevislighet er prestert, da inntil annen og bedre bevislighet, kan ei annet sluttet eller forståes, enn det jo at være og holdes for "fællad" og sameie til Ask, Hjelle og andre angrensende gårder, som har sin påløp på samme marker og dertil berettiget. Dog enhver sine hittil hadde seter og febeite ubehindret.

ALMINNELIG SAKE- OG SKATTETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV
20.juli 1686.

Var overværendes ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelenmannen Villads Trøgstad, samt efterskrevne lagrttesmenn: Jon Vågård, Jens Sørum, Knut Veien, Knut Ve, Kristoffer Haldum, Tomas Hauge, Iver Halsteinrud, Nils Follum, Mads Lerberg, Stener Aslaksrud, Peder Knestang og Jon Opperud.

Hvor da Halvor Tollesen av Bragernes lot tinglyse en utleggs eller loddsseddel av skiftets forrettere efter salig Jens Pedersen på Bragernes, dat.12.aug.1685, hvorved de har utlagt til M.Tomas Russell og Halvor Tollesen de tvende salig Jens Pedersens sager i Hønnefossen, kalles Fosse og Berger sager, til betaling at decorteris uti deres fordring for den verdi som de er taksert for, nemlig 1346 riksdaler 2 ort 4 skilling. Hvilket under skiftets forretteres, såsom byfogdens, byskriverens og tvende menns, navnlig Peder Christensens og Jens Sørensens, deres hender og signeter.

Engebret Pedersen Gardhamar lot tinglyse et pantebrev av monsr. Jørgen Larsen på to fjerding tunge i Søndre Gardhamar for 120 rdl. pantepenge, er datert 26.juni 1685 og 31.mars 1686. S.15 b. Hans Grasch Skomaker lot tinglyse et pantebrev av Peder Rasmussen Hønen til ham utgivet på 50 riksdaler, og derfor til underpant forsikret med et halvt skippund uti Nørdre Gile med bygsel. Er datert 12.april 1685.

Sr.Gabriel Bron av Bragernes ved sin fullmektig Jon Simensen, igjen i rette fordret den fra nestleden ting oppsatte sak imot Klaus Mikkelsen ved Hønnefoss.

Og nu uti retten fremstillet en utskrift av salig Anders Pedersens regnskapsbok, som en copie av Klaus Mikkelsens utgivne kontrakt dat.15.mars 1680, og authoriceret av Christen Hansen og Morten Nilsen.

På vederparten Klaus Mikkelsens vegne svarte Jesper Gregersen, og lyste hans forfall, at han har brekket sitt ben, og ellers undergav seg rettens kjennelse.

Sr.Gabriel Bron som og var selv for retten tilstede, begjærte endelig dom i saken, efter hans forrige protestation og inngivende.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er herom således for rette dømt og avsagt, at efterdi her fremlegges en authoriceret copie under tvende fornemme menns hender, av Klaus Mikkelsens til hans forrige husbond, salig Anders Pedersen, utstedde forplikt, som uti den salige manns regnskapsbok innført av dato 15.mars 1680, hvoruti Klaus Mikkelsen bekjenner til ham S.16 a. at skyldig bli 461 rdl.1 ort 20 skilling, som han belover ham tilsammen med godt døgtig malmtømmer at betale, og enn ydermere belover at hans husbond i det ringeste skal være viss på fire hundrede tylter døgtig malmtømmer til da anstundende sommer, og derutinnen forplikter seg at holde ham og hans arvinger skadesløs i alle måter etc., og såsom samme forplikt ikke finnes efterkommet, medens ikkun tid efter annen noe derpå levert, så pretenderer Sr.Gabriel Bron det ubetalte med rente, efter derom hans inngivne regning, så og skades oppretning, som ved bruket, formedelst samme tømmerens misleverans forårsaket. Men efterdi Klaus Mikkelsen seg så strikt forpliktet og tilforbunden med tømmerens leveranse til sommeren 1680, som ei efterkommet, og derfor uti sin skrivelse til Sr.Bron av den 21. 9br.1685 anholder, at han ikke ville strebe ham efter renten, og bekjenner at ha selv forseet seg uti det, at skulle levere tømmeret den sommer etc., altså vites han ikke derfor med retten at kan befri, men herved tilfunnen efternevnte Klaus Mikkelsen at betale til Sr.Gabriel Bron, som denne gjeld er transportert til, den forskrevne resterende fordring med påløpende rente efter forinnførte Sr.Gabriel Brons inngivende regnings utvisning, som med capital og rente bedrager seg til 227 rdl.2 ort 22 sk., samt S.16 b. åtte rdl. for denne prosess's omkostning.

Hvilket han innen halvmånedsdag bør efterkomme, såfremt det ikke ved adferd efter loven hos ham skal utsøkes.

Hvorimot benevnte Klaus Mikkelsen bør være fri for de øvrige pretentioner, som Sr.Bron imot ham søker, såsom hvis skades oppretning ved bruket forårsaket, formedelst det tilforpliktete tømmerens misleveranse, såvelsom og den post med hans tjenestes forandring etc.

Eftersom Jesper Gregersen her for retten foregav, at Klaus Mikkelsen hadde ham medlevert et hundrede og fem riksdaler, at levere Sr.Gabriel Bron, på den måte at han for all gjelden måtte vorde kvittert, så var Sr.Gabriel Bron av fogden Sr.Henrik Pettersen begjærendes, at han ville tilholde Jesper Gregersen enten nu at levere samme penger fra seg, eller dem uti retten

sequestere, til såvidt uti den tildømte fordring at decorteres, eftersom han anser Klaus Mikkelsen noe uvederheftig. Hvilket fogden også tilhølt Jesper Gregersen at etterkomme. Hvorefter Jesper Gregersen opptelte og til fogden Sr.Henrik Pettersen leverte de fornevnte ett hundrede og fem riksdaler.

Ble opplest og tinglyst Truls Semmens til meg Jens Tygesen utstedte obligasjon og pantebrev, lydende over alt på 189 rdl. 3 ort, samt 6 tylter godt furutømmer. Hvorfor til brukelig pant innstillet 31 setting gods uti Søre Semmen, såvidt det kan tilstrekke. Item for det øvrige ipantsatt og forsikret all hvis midler som han derforuten både uti løst og fast kan være eiendes. Hvilket brev av fogden Sr.Henrik Pettersen ble lest og skrevet, og er datert den 1.desember 1685 og den 7.mai 1686.

S.17 a.

Villads Trøgstad efter en given fullmakt av Jørgen Larsen, i rette fordret den oppsatte sak imellem bemelte Jørgen Larsen og salig Jens Pedersens arvinger. Og ble videre av Villads inngiven en besiktelse og oppsettelse i samme sak, dat.18. 9br.1685.

Av de innciterede møtte nu ei andre enn Halvor Tollesen, som sa seg ei videre hertil ha at svare enn hans forrige inngivne innlegg medfører, hvortil han seg refererer.

Da eftersom den i saken uttagen høyøvrighets stevning efter des oppskrifts utvisning, befinnes for de vedkommende lovlig at være anvist og forkynt, særlig med salig Jens Pedersens sønns påskrift, at han det på sin moders og samtlige søskens vegne testerer, så og copie derav belovet, allikevel har ingen på deres vegne enten på åsteden eller tingstuen compareret eller noe latt tilsvare, untagen hvis M.Tomas Russell og Halvor Tollesen ved deres innlegg latt svare, ikke desmindre befinnes efter besiktelsen, at fornevnte påstevnte kjørselbro, sagvelte og damstokk er beliggende på Hønens grunn, hvilken gård Hønen Jørgen Larsen eier og bebor, hvorimot de innciterede ei har anvist eller uti rette produsert noen adkomst eller hjemmel, hvorved de seg det, uten dens minde som gården eier, kunne tilegne, så er saken opptagen til nest alminnelige saking, med forelegg, at vederpartene fornevnte deres adkomst og hjemmel uti retten fremstiller til des lovmessige påkjennelse.

Så har og citanten at ta denne oppsettelse beskrevet, og for de vedkommende lovlig ankyndige, at de seg derefter kan vite at rette.

S.17 b.

Ole Haraldsen Hval for retten fremkom, og ved Anders Jørgensen lot inngi en rigens citation dat.4.juni 1686, ved hvilken han har latt hitstevne endel prov, navnlig: Karl Aslesen Lille-Hval, Anne Toresdatter, Knut Semmen, Knut Fjøsвик, Jon Jensen, Kari Nordlending, Live Larsdatter og Anders Halvorsen, sökende deres provning om den tillegg og beskyldning, som Ole Knutsen Hvals kvinne, Barbro Andersdatter, ham tillagt, at skulle ha begått

leiermål med henne, som han sier de allene av hat imot ham oppdiktet, til at føre ham uti uleilighet.

Til samme prov at påhøre var hitstevnt fornevnte Ole Knutsen Hval og hans kvinne, hvilke tillike med alle fornevnte innstevnte prov møtte for retten tilstede.

Og ble eden for samtlige prov opplest med alvorlig formaning, at tilstå og prove deres sannhet, som de ved samme ed med en god samvittighet vel og kan bekrefte.

Karl Aslesen Lille-Hval provet og tilsto, at nestleden nyårs aften, da kom han med sin datter og sin svoger Peder Flaskerud gåendes fra Alme og Hallingby, som de lå om natten, og underveis gikk Karl allene inn i Ole Knutsen Hvals stue, og som han innkom og hadde hilset, da så han en børs stå ved døren og Ole Knutsen hadde en sabel i hånden. Og Ole Knutsen sa straks til Karl, det var vell min granne, at du nu kom herinn. Kastet dermed sabelen fra seg.

Og Oles kvinne, Barbro, satt på benken og hadde et barn på armen.

Da sa Ole Knutsen, at han hadde hatt bud opp til Lars Somdal, og ville hatt noen vitne på sin kvinnes ord, men han fikk ingen derifra. Ba så Karl at han ville høre hans kvinnes ord.

S.18 a. Noen stund derefter som de hadde drukket noen ganger sammen, og Ole Knutsen var hel druken og kastet seg på gulvet, og ba at de skulle binde ham. Dertil svarte Karl: "Her er ingen inne som Jer binder, men har I forskyldt det, da kommer der vel den som Eder binder".

Og som han da oppsto og ble av Karl tilspurt, hvorfor han sådant gjorde, svarte han: "Her er to eller tre på denne gård som har forskyldt at bindes".

Noen liten stund derefter gikk Ole Knutsen og hans kvinne ut i et kammers for seg selv, og var en stund i kammerset. Men døren sto åpen, og han gav ikke akt efter eller visste hva de snakket om. Som de igjen innkom, og drakk en stund med hinannen, og kvinnen Barbro ble sittendes i høysetet, ba Ole henne og sa: "Si nu til hvorledes det er beskaffet med deg, og si det nu for denne mann hvilken der har ligget hos deg, siden jeg dro oppefter, hvilken av dem det er, faderen eller sønnen"

Dertil svarte hun, at det var sønnen. Da spurte Ole hvor mange ganger det var. Dertil svarte hun, at det var tre ganger. Ole spurte hvor det var. Svarte hun, den første gang var ved fjøset, og to ganger i stallen. Og sa at det var Harald Olsen, som er Ole Haraldsens sønn, som gjorde det.

Derefter spurte Ole Knutsen henne på ny igjen, hvor det var at faderen Ole Haraldsen hadde med henne at beskaffe. Dertil svarte hun, at den første gang var på veien som de fulgtes ad opp til bråten. Og hun sa at hun strebet imot, at han da ikke skulle

S.18 b. få sin vilje med henne, og sa ham at hans sønn hadde tilforn hatt med henne i så måte at skaffe, og at han dertil svarte henne, du ljuger, og tok en kniv ut og sa, den skal jeg kjøre i deg, dersom du lar meg ikke få min vilje. Og hun sa at han dermed fikk sin vilje med henne den første gang.

Da sa Ole Knutsen: "Er det at forundre, at jeg fattige mann holder meg ille".

Videre var ei hans provning hva den tid passert. Men han provet ved ed dette ydermere, at om høsten nest tilforn, som nu i høst

blir et år siden, da beklaget fornevnte Barbro seg, efter at Karl spurte henne, hvor det kom til at hun og hennes mann levde så ille sammen, svarte hun, at han skylder henne for urett, at hun skulle ha med andre at bestille, og at han beskylder henne også for at hun skulle ha hatt med sin egen broder at bestille. På denne forinnførte provning avla Karl Aslesen sin ed således i sannhet at være.

Fornevnte Barbro Andersdatter nu selv her for retten frivilligen og utiltvungen bekjente og tilsto, at hun har hatt leiermål og hatt legemlig omgjengelse både med Ole Haraldsen og hans sønn Harald Olsen, og at hun hadde noen ganger med sønnen at bestille førenn med faderen, og at hun åpenbaret faderen det den første gang som han truet henne til at gjøre hans vilje, at sønnen S.19 a. tilforn hadde hatt med henne at bestille.

Videre var og hennes bekjennelse, at sønnen end og noen ganger hadde med henne i så måte at bestille siden og efter at hun hadde ligget med faderen. Og sa at hun åpenbaret det for sønnen. da han igjen, derefter, ville ha sin vilje med henne. Men han sa at hun løy. Ellers sa hun seg ei med noen annen mannfolk hadde at bestille, uten fornevnte fader og sønn, så og hennes egen mann. Og sa denne hennes bekjennelse er således i sannhet.

Men Ole Haraldsen benektet aldeles og sa seg ganske fri for sådan hennes tillegg og beskyldning.

ALMINNELIG SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV

21.juli 1686,

med de samme tolv lagrettesmenn som retten igår betjente.

Hvor da de øvrige prov uti nestinnbemelte sak seg fremstillet, og avla deres provning og tilstand som følger:

Knut Gulliksen Nørdre Semmen provet, at nu forleden vinter ved kyndelsmess tider, drog han til Viker kirke. Og underveis gikk han inn til Ole Knutsen Hval, som sa at ville følge med ham opp til kirken.

Og som de var ferdig at skulle gå til kirken, da ble de ståendes noen stund ute i forstuen, både han såvelsom Ole Knutsen og hans kvinne, Da sa Ole Knutsen til sin kvinne: "Si ham nu hvorledes det er beskaffet med deg". Da spurte Knut henne om det var sant eller løgn som de snakket om henne, og Ole var da gåen ut fra S.19 b. dem. Da svarte hun: "Jeg får at si som han sier".

Da kom Ole igjen og spurte henne påny igjen hvem der hadde gjort barnet. Svarte hun, den som jeg har sagt deg. Ole spurte hvilken av dem det var. Da svarte hun likesom tilforn, den samme som jeg har sagt deg. Videre sa han seg ei herutinnen ha at prove. Og på denne hans provning avla han sin bogered.

Jon Jensen provet at som nu i våres var tre år siden, da kom han inn til Ole Knutsen Hval, som da var hel drukken, og Ole og hans kvinne var da uvenner og skjentes sammen. Dermed sprang kvinnen hen uti en stall og gjemte seg, og Ole ba Jon Jensen følge seg. Sa at han ei ville gå allene hen til henne, og de gikk begge hen og fikk henne inn i stuen igjen. Da spurte Ole Knutsen henne, om det var sant at dølen hadde gjort henne det barn hun hadde. Da

svarte hun nei, at han hadde ikke gjort det. Da spurte Ole henne atter igjen, om hun ikke hadde hatt med samme døl at bestille. Da svarte hun jo, at hun tre ganger hadde hatt med ham at bestille. Videre sa han seg ei herutinnen ha at prove.

Knut Jacobsen Fjøsвик provet, at nu forleden i faste, da var han samt Ole Knutsen Hval og hans kvinne Barbro Andersdatter, samtlige inn til Jens Jonsen ved Hønnefoss. Da berettet Barbro for dem, at som han ei rettere kan minnes, enn hun sa at skulle vært for ungefehr to år siden ved St.Hansdags tider, da var Ole Haraldsen Hval ifølge med henne opp til en rugbråte. Og på samme S.20 a. vei skulle Ole Haraldsen begjært at få sin vilje med henne, og hun ham det nektet. Og han skulle videre sagt, du skal la meg få min vilje enten du vil eller ikke, ellers skulle han ta hennes liv av på samme time. Og at hun så måtte til med ham, og la ham få sin vilje. Og at han lovet henne 2 eller 3 alen lerret, for hun ikke skulle si hennes mann det. Videre var ei hans provning derom.

Kari Ørjansdatter Nordlending provet, at nu forleden vinter ungefehr kyndelsmess tider, da var hun og fornevnte Barbro Andersdatter uti Sommedalsstuen. Da sa Barbro om hennes mann Ole Knutsen, at det var ved det lag at han skylder henne for hennes egen broder. Videre var ei hennes provning derom.

Live Larsdatter Sommedal provet, at som nu forleden påske var to år siden, da var Ole Knutsen Hval i Sommedal og satt all dagen og drakk med hennes mann. Og som det led mot kvelden, de ble meget drukken, gikk hennes mann at legge seg, og hun ble sittendes igjen hos Ole, og der lå en dreng i benken samme tid. Og som Ole fornam samme dreng lå der og rørte seg, da angret Ole at drengen skulle høre det som han snakket. Men hun sa seg ei at kunne erindre hva det var som Ole da snakket om. Videre var ei hennes provning.

Anders Halvorsen Helland av Jevnaker sogn provet, at den samme påskehelg som Live Larsdatter har provet om, kom han til Sommedal om aftenen og lånte herberg og la seg på krakken imot varmen. Da satt Lars Sommedal og Ole Knutsen Hval ved bordet og drakk. S.20 b. Deres snakk som han kan minnes og hørte, var først om en bråte de skulle rødde tilsammen, nemlig Ole Knutsen og Ole Haraldsen Hval. Og han hørte videre at Ole Knutsen beklaget seg for Lars Sommedal, at når han var ikke så nær hos, sa han at hans barn hadde sett, at Harald Olsen da var inne hos hans kvinne og smekte og lekte med henne, og drog henne ut efter benker og krakker. Og ønsket at hans sønn var så voksen, da skulle han gi ham en av de to bøsser som han hadde at legge ham ned med, når han kom. Og imot som Ole Knutsen ville gå bort, sa han: "Nu skal jeg gå hjem og sette ild på stuen, og stå for døren med en øks. Og sa der skal ikke sleppe et liv ut". Og han gikk derefter ut av stuen.

Om morgenen gikk Anders derfra, og kom til Hval i Ole Haraldsens stue, og berettet Ole Haraldsen hva han hadde hørt av Ole Knutsen i Sommedal. Dermed fordret Ole Haraldsen og hans sønn Harald, Ole Knutsen inn til seg. Som han kom inn til dem, hørte han vel at der falt ord imellem dem til vrede. Men hva ordene var, kan han ikke minnes. Videre var ei hans provning derom.

Dise fornevnte 5 prov, navnlig Jon Jensen, Knut Jacobsen, Kari Ørjansdatter, Live Larsdatter og Anders Halvorsen, har på

fornevnte deres provning, som de uti partenes egen nærværelse og påhør gjort, avlagt deres bogered, således at være isannhet som forinnført og lydeligen opplest.

Det åttende prov Anne Toresdatter, som og innstevnt og møtte her igår, har seg ei idag fremstilet. Hvorfor fogden påsto at hun S:21 a. burde bøte sin sigt til ko.ma. for stevningens overhørighet. Hvorfor henne ei med retten kan befries, at hun jo for hennes uteblivelse og en høy respective høy-øvrighets stevnings overhørighet uten noen lovlig forfalls lysning, bør bøte sin sigt til komgl.ma., nemlig 8 ørtuger og 13 mark sølv. Ole Haraldsen Hval ennu som tilforn ganske og aldeles benektet de beskyldninger, som fornevnte Barbro Andersdatter ham har tillagt og påsaagt.

Derimot formente ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, at sådan hans egen benektelse ham ei imot sådan beskyldning kan befri. Men formente at han burde stille borgen eller selv være borgen, og deruti begjærte en kjennelse.

Derimot svarte Anders Jørgensen på Ole Haraldsens vegne, at her denne sinde allene er stevnt til provs forhør, og ikke til noen slik kjennelse. Og formente han ei pliktig at stille borgen efter slik hennes løse beskyldning og påsagn. Ellers beropte han seg på videre prov og vidnesbyrd, nemlig den innbemelte Anne Toresdatter, som nu ei møtt tilstede, nok Maren Ingvoldsdatter, tjenende Jesper Gregersen, item Jesper Gregersens kvinne Anne Clausdatter.

Og efterdi dette stevнемål ei annet enn til provs forhørelse, så kunne efter fogdens irettesettelse imot Ole Haraldsen at stille eller være borgen, ei annet forefinnes, enn at det, inntil saken imot ham lovlig produseres og søkes, stilles til fogdens egen dispensation og embets myndighet.

Derforuten satte fogden Sr.Henrik Pettersen videre uti rette imot kvinnen Barbro Andersdatter, at efterdi hun selv her for retten S.21 b. har bekjent og tilstått, at ha ligget i løsaktighet og begått leiermål, uten sitt ekteskap, både med Ole Haraldsen Hval og han sønn, at hun derfor tilbørlig bør lide og straffes efter lov og rett. Og derpå over henne fordret dom.

Men eftersom deruti behøves god betenkning, så og hva straff fogden over henne vil pretendere, så er saken forfløtt til neste alminnelige saketing.

Nok lot ermelte ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen for retten fremstille et fengslig anholden kvinnfolk, navnlig Maren Engebretsdatter, som efter hennes egen gjorde bekjennelse skal ha avlet og myrdet trende barn.

Ble så av fogden Sr.Henrik Pettersen fremlagt en bekjennelse, som samme fornevnte kvinnfolk Maren Engebretsdatter, skal ha gjort den 18.mai 1686 på Strand på Modum for ko.ma.fogd ibdm. monsr. Nicolai Becher, samt bygdelensmannen Peder Diriksen Råen, samt Tosten Grøterud og Oluf Toen, lagrettesmenn.

Samme hennes for dem gjorde bekjennelse melder iblant annet, at hun fra barndom opp har hatt sitt tilhold og tjent hos Truls Semmen i Ådalen, og der besovet av en fyrrører ved navn Tosten, født i Gudbrandsdalen, og med ham avlet tvende barn i lønndom, det ene for 7 år siden og det annet 2 år derefter. Hvilke hun

begge kvalt og dødet. Men samme fyrrører ei var medviter eller bevisst om samme barns drap og mord. Og at hun det tredje barn avlet med bonden Truls Semmen, som hun også kvalt og dødet, og sagt ham også fri for medviter i samme mord, med derom videre samme beskrivelses utvisning.

Og efter at det for henne var opplest, tilsto hun at hun for dem har berettet og bekjent likesom deres beskrivelse omformelder.

S.22 a. Men nu her for retten bekjente hun anderledes der tvert imot, at fyrrører Tosten var ikke barnefader til de tvende første barn som hun avlet og kvalt. Men sier at Truls Semmen var barnefader både til de tvende første, såvelsom og det siste barn hun født og drept. Men hun ingen gang sa ham eller lot ham vite at hun var med barn, og han var ikke vitterlig noen av hennes barnefødsler eller des drap.

Ellers sa hun seg ei fri for fornevnte Tosten Fyrrører, at hun jo også hatt med ham noen ganger at bestille.

Sa og at Gudbrand Olsen Bergsund har aller først hatt med henne at bestille, og dernest Truls Semmen og så Tosten Fyrrører imellem de to første og det tredje barn. Men sa at Truls var barnefader til alle tre barnene, som forbemelt.

Truls Semmens kvinne nu her for retten sa derimot, at hun hennes mann skammelig påljuger etc.

Og eftersom det eragtes fornøden, at personer som hun har utlagt og hatt med at bestille, vorder stevnt til vedermåls tale, så beror hermed til neste ting.

Regimentsskriveren monsr.Søren Bartrum, ved sin tjener Jacob Jacobsen fremstillet, lot lese ko.ma.nådigste ham givne bestalling på at være regimentsskriver med deruti hans instruks, dat.6.januari ao.1683.

Den oppsatte sak imellem Anders Olsen og Paul Klekken. Møtte på Anders Olsens vegne Jens Christophersen av Bragernes, som begjærte sakens oppsettelse til neste ting. Hvormed det også forbliver. Dog Paul Klekken des forinnen at gis lovlig varsel.

S.22 b.

Den fra åsteden Bårdrud nestleden 13.april hit til tingstuen forfløtte sak imellem Villads Trøgstad og Narve Veme et consortes, angående det gods Bårdrud, ble nu efter begge parters begjæring og samtykke forfløtt til neste alminnelige saking.

Monsr.Christian Møller lot idag opplese hans kongl.ma. ham nådigste givne bestalling på at være vicesorensskriver her i Ringerike og Hallingdals skriveri, dat.12.juni 1685.

Hr.major Søren Rasmussen ved sin tambur Nichlas Jokumsen, fremskikket den seneste i rette værte rigens citation over Knut Riber, dat.31.jan.1686, til at gjøre sin tilstand, hvorledes han med sakramentet er betjent.

På Knut Ribers vegne innga Villads Trøgstad hans skriftlige innlegg, hvoruti han formener seg ei pliktig at gjøre noen slik forklaring. Men hvem ham slikt vil påsige, formente han, at da ham lovlig bør overbevise, dat.idag.

Videre anviste også fornevnte tambur en missive fra Jacob Bertelsen om det samme, dat.16.febr.1686.

Item et svar av Johannes Licht(?) på hr.majors begjæring, dat. 20.marti 1686.

Hr.major Søren Rasmussen kom og selv tilstede, og formente at Knut Ryber (Riber) burde selv møte i rette, og gjøre sin tilstand efter stevningen. Men på hr.Ottes vegne var nu ingen tilstede. Til conclusjon visstes ikke at frafalle Knut Rybers påstand uti hans fremsendte innlegg.

S.23 a.

ALMINNELIG SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE 22.juli 1686.

Var hos og overværendes fogdens Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, samt bygdelenismannen Johannes Svarstad og efternevnte lagrettesmenn: Trond Horum, Gudbrand Hollerud, Tarald Solberg, Helloug Fjell, Elling Svarstad og Ole Bjørnsen Stadum.

Hvor da monsr.Christian Møller lot opplese og forkynne kongl.ma. ham nådigste givne bestalling på at være vicesorensskriver her uti Ringerike og Hallingdals skriveri, dat.12.juni 1685.

Hr.major Søren Rasmussen lot tinglyse et skjøte av hr.assessor og lagmann, veledle Lars Christensen til ham utstedt, på den gård Storøen med underliggende Rytteraker og all des tilliggende, skyldende tre skippund malt med bygsel, dat.28.juni 1686.

Tore Storøen lot tinglyse sin bygselseddel som han av veledle hr.assessor og lagmann Lars Christensen meddelt, på den gård Storøen med underliggende Rytteraker, dat.4.april 1677.

Christian Tommesen på proviciat procurør Sr.Jens Solgaards vegne, i rette fordret den fra seneste ting oppsatte sak imot monsr. Jacob Lut, angående de penge som skulle restere, og hos ham fordres og søkes.

På vederpartens monsr. Jacob Luttis vegne møtte hans befullmektigede Peder Rasmussen med hans skriftlige innlegg, dat.idag.

Nok anviste han som i rette ble opplest, og ham igjen levert, S.23 b. hans quitantiarium av forrige stattholder, salig velb. hr.Hans Trolle, for all hans oppebørsel av fogderiet fra Philipi Jacobi 1657 og til årsdagen 1661, er datert 13.aug.1664.

Fornevnte Peder Rasmussen ble tilspurt hva tid monsr.Jacob Lut var fogd, og hva år han kvitterte.

Svarte han, at han ei lenger var fogd enn til anno 1667, det års utgang. Og eftersom han ved fornevnte quitantiarium formente, noksom at ha gjort bevislig for de deruti benevnte fire år, formente han og ei desmindre at være gjort riktighet for de andre efterfølgende årringer, og derom refererte seg til monsr.Luttis innlegger.

Men ellers gjorde han monsr.Lutts undskyldning, at han formedelst annen forhindring ei ennu har kunnet oppsøke og finne de quitteringer for de siste årringer. Så var han ennu til des nærmere fullbyrdelse begjærendes sakens oppsettelse til neste saking. Hvilket Christian Tommesen på citantens vegne også consentered.

Monsr.Jacob Pedersen Aalborg av Bragernes, i rette producerte en rigens citation dat.27.febr.1686, ved hvilken han hitstevnet monsr.Christen Christensen for en summa penge han hos ham skal ha at fordre, efter derom samme stevnings vidløftigere medfør. På den innstevnte Christen Christensens vegne, møtte hans fullmektige tjener Christen Christensen, og innga hans skriftlige innlegg, dat.idag.

S.24 a. Ble så av Jacob Pedersen i rette anvist hans originale regnskapsbok, med det deruti behørige stemplet papir, hvoruti hans fordring innført, som han hos Sr.Christen Christensen pretenderer, med capital, rente og omkostning tilsammen bedragende til 761 rdl.3 ort.

På den innstevnte Mikkel Ullands vegne, inngav Tore Røsholmen hans skriftlige innlegg, dat.28.juni 1686.

Citanten Jacob Pedersen videre inngav en henfindelsesdom her av tingstuen utstedt den 13.des.1684, med deruti inndragne monsr. Abraham Isaksen, sorenskriver på Aker, hans utstedte dom, dat. 24.september samme år, hvilken også in originali ble producered. Videre på enten sider ble nu ei inngiven. Men vederpartens fullmektige Christen Christensen refererte seg til inngivne innlegg, og derefter begjærte sakens oppsettelse til neste ting. Og formente hans husbond des forinnen skulle innfinne seg i minnelighet at fornøye Jacob Pedersen, hvis han kan befinnes ham skyldig.

Hvorimot Jacob Pedersen nu begjærte dom i saken. Hvilket dog imot monsr.Christen Christensens foregivende påstand i hans innlegg nu ei så hastig kunne skje, men forfløtt til neste alminnelige saking, med forelegg, at dersom Christen Christensen seg ei des forinnen uti minnelighet innfinner, da til samme ting uti retten at produsere alt hvis han imot bemelte Jacob Pedersens krav kan ha at si og formene seg til befrielse, hvorefter de da har at ervarte videre rettens kjennelse.

S.24 b. Kongl.ma.fogds fullmektige tjener Christian Tommesen foregav, at hans husbond har på ko.ma. vegne, og forrig fogd Sr.Christen Christensen, ved sin tjener Christen Christensen, foregav at han på egen og sin tjeners Nils Findsens vegne, hadde ved hjemstevne latt hitcitere Tomas Gudbrandsen av Skjærdalen, formedelst han slått og lemlestet fornevnte Nils Findsen.

Hvilken Nils Findsen seg og nu for retten fremstillet, og seg derover beklaget. Og sa således dermed tilgåen, at idag tre uker siden, var han med mel på sin husbonds vegne, at la male på Skjærdals kverner. Og da hadde de et sagvann og et kvernvann, og Tomas brukte da sagvannet til den øvre sag.

Nils Findsen ba ham om et kvernevann, som han ham også tilsa. Og som Nils sto på dammen at ta samme kvernevann, da kom Tomas Gudbrandsen løpendes bak til ham og spurte hva måte han gjorde det på. Svarte han, jeg tar kvernevannet som I lovet meg dagen tilforn. Da sa Tomas, djevelen skal fare i deg alt det du gjør. Og dermed slo han til Nils med øksehammeren rett over leddet på akslebenet, så skjorten og huden sprakk sønder. Hvilket han nu her for retten, i Tomas Gudbrandsens nærværelse, anviste, som ennå var til syne, både hull på skjorten, og et hull så rett i den venstre aksleledd. Beklaget seg, at han hittil har derav vært og er ganske vanfør, og i åtte dager vært sengeliggende derav. S.25 b. Og vet ennå ikke, når han kan bli arbeidsfør derav. Den innstevnte Tomas Gudbrandsen møtte selv i rette, og ei benektet han jo hadde gitt ham samme slag. Og han gjorde det, for han tok vannet fra ham til kvernene.

Sr.Christen Christensen ved fornevnte sin fullmektige, lot inngi sitt skriftlige innlegg dat.idag.

Christian Tommesen formente og påsto, at efterdi bemelte Nils Findsen er uti sin lovlige verv og fredelige veie av Tomas Gudbrandsen overfallen og så ille såret, at han derav vært sengeliggende, og ennå vanfør, han derfor burde bøte sin sigt til ko.ma., nemlig 8 ørtuger og 13 mark sølv.

Efter sådan adfart vites ikke den fornevnte Tomas Gudbrandsen at kan befri, han jo bør bøte sin sigt til ko.ma., nemlig 8 ørtuger og 13 mark sølv.

Item at betale til Nils Findsen for hans arbeids spille og forsømmelse, samt hans svie og verk, så og denne prosess's omkostning, tilsammen åtte riksdaler. Hvilket alt han innen halvmånedsdag bør fullbyrde, med mindre det ved vorderings adferd efter loven hos ham skal utsøkes.

Peder Knestang av Norderhov prestegjeld efter en i retten inngiven rigens citation dat.2.mai 1686, i rette fordret Jacob Lut, formedelst han ei ennå kundet erlange rede og riktighet hos ham, langt mindre hans betalings rest for hans sure sved og arbeid, han har hatt på hans mastebruk, med formening han og S.25 b. til des behørig forklaring bør fremlegge hans regnskapsbok.

Item stevnet Albrit Kruse og Ole Knestang, ved deres ed at gestendige, hva de hørte Jacob Lut selv sa, efter hans beregning at bli Peder Knestang skyldig etc., efter derom stevningens videre bemeld etc.

På den innstevnte Jacob Luts vegne møtte Peder Rasmussen Rå, med hans skriftlige innlegg og regning, dat.idag.

Efter hvilken regning tilregnes Peder Knestang at skulle bli skyldig 3 rdl.8 skilling.

Den innstevnte Albrit Kruse ved en missive til meg lar svare til stevningen.

Ola Knestang møtte selv uti egen person, og tilsto at han for tre år siden var med Peder Knestang hos Jacob Lut at gjøre regnskap. Og som Albrit Kruse hadde gjort regnskap med dem, da så Jacob Lut det selv efter, og Albrit sa, at efter samme regnskap skulle Peder ha til gode hos Jacob Lut 37 rdl. Hvorpå Jacob Lut seg forundret, at han skulle ha så meget til gode, efterdi det hadde stått så lenge. Derpå ga Jacob Lut ham straks en seddel til fogden på ti rdl., og Peder begjærte en seddel av ham på de øvrige 27 rdl. Svarte Jacob Lut ham, du tror meg svare ille. Vi har nu handteret så meget til hope, og du begjærer nu seddel av meg. Der er min bok, og der er Albrit Kruse og Ole til vitner. Og derpå skjøt Peder Knestang Albrit Kruse og Ole Knestang til vitner.

På denne Ole Knestangs tilstand avla han sin bogered, at seg således uti all sannhet forholder.

Efter sådan beskaffenhet mente Peder Knestang, at Jacob Lut burde betale ham den fornevnte rest = 27 rdl. med årsakelig omkostning.

S.26 a. Peder Rasmussen sa videre, at dersom der skulle være noen "underskeed" imellem Jacob Luts inngivne regning og hans bok, da entstår det allene av den tilførte skogleie og noen vraktrær, som mulig ved den i boken innførte regning ei da sålike kan være tagen i akt.

Derimot svarte Peder Knestang, at skogleien var ham avkortet i regnskapen, og hvert tre ham så meget des mindre godtgjort. Hvorpå han erbød seg at ville gjøre sin ed. Og hva seg angår at tale om vraktrær, da sier han, at veden var levert for ungefehr 8 og 10 år før regningen, og formente vel da at være avkortet, om noe sådant befinnes.

Saken er oppsatt til neste alminnelige saketing, hvor da i retten behøves Jacob Luttes regnskapsbok til sakens bedre opplysning.

Gunvald Vik efter hjemstevne, fordret dom og rettens kjennelse over en dreng, navnlig Nils Halvorsen, formedelst han på femte år siden satt seg hos ham i tjeneste, og derpå av ham oppebåret 1 ort i penge, og 1 tønne korn for 2 daler, og et kvarter hvete 3 ort, og ei innstillet seg i hans tjeneste. Formente han derfor burde stå ham til rette efter lov og rett.

Den innstevnte Nils Halvorsen møtte i rette, og ei benektet, at han jo det fornevnte av Gunvald Vik bekommet, og sa at han ikke kunne komme til at tjene ham, formedelst han ble skreven til soldat. Sa og at han ungefehr 7 år des tilforn, hadde tjent ham uti tre år, og mente at ville korte noe for samme tjeneste. Derimot svarte Gunvald, at han den tid var et lite barn, og hans moder ba Gunvald at ta ham til seg, og lovet selv at klede ham, som hun ei gjorde.

Efter hvilken leilighet bemelte Nils Halvorsen er tilfunden at S.26 b. betale Gunvald Vik det fornevnte av ham oppebårne, som til tre daler beløpende, med samt en daler uti omkostning, innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven hos ham at utsøkes.

RETTERGANG PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV 21.august 1686.

Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelenmannen Villads Trøgstad samt efternevnte lagrettesmenn: Knut Veien, Jens Sørum, Knut Ve, Tomas Hauge, Iver Halstenrud, Kristoffer Haldum, Nils Follum, Kristoffer Røyseng, Mads Lerberg, Iver Hjelle, Johannes Egge og Torger Breien.

Hvor da ermelte ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen lot igjen for retten fremstille det fengslige kvinnfolk Maren Engebretsdatter. Var også nu av fogden hitciteret, som seg og nu for retten fremstillet, de som hun uti sin første bekjennelse har til hennes barnefadere utlagt, nemlig Tosten Andersen Fyrrører og Truls Aslesen Semmen, for hvilke ble opplest hennes første bekjennelse. som hun den 18.mai nestleden har gjort og tilstått for ko.ma.fogd på Modum samt bygdelenmannen og de tvende lagrettesmenn ibid. Tosten Fyrrører svarte derimot, at han ikke vært ilag med henne eller hatt med henne at bestille, førenn som nu forleden i S.27 a. slåtten var fire år siden, og samme år hadde noen ganger med henne at bestille. Men ikke før eller siden det år hatt med henne at bestille.

Ble så derefter opplest den bekjennelse, som bemelte kvinnfolk Maren Engebretsdatter gjorde derimot her for retten den 21.juli. Hvorimot Truls Semmen svarte, at hun uti fornevnte hennes siste bekjennelse, har ham skammelig påløyet. Og sa seg ganske fri for hennes tvende første barn. Men ved de tider med det siste barn, benektet han ikke jo at ha hatt med henne at bestille. Men om han skulle være barnefader til samme siste barn, kan han ei heller så lite vite, eftersom han formener at hun imidlertid, såvelsom tilforn, hatt med mange andre flere at bestille.

Videre bekjente nu Maren Engebretsdatter, at det første år hun kom at tjene på Semmen, som nu ungefehr 7 eller 8 år siden, hadde hun noen ganger med Gudbrand Olsen Bergsund at bestille. Og han da var soldat, og var mest såsom til hjems på Semmen.

Sa og ellers videre, at han tid efter annen de andre årringer hatt med henne at bestille, untagen det siste år hun tjente der, hvilket siste år hun sier ei var i slik omgjengelse med ham. Nok bekjente hun, at hun også hatt at bestille med en ved navn Ole Kristoffersen Moding, som tjente med henne hos Truls Semmen i to år. Men hun tjente der et år siden han kom derifra, og hun hadde ungefehr seks ganger med ham at bestille. Og det var ved de samme tider og des imellem, som fornevnte Gudbrand Olsen og Truls Semmen hadde med henne at skaffe.

Nok bekjente hun at en rytter, som i nestleden krigstid lå i kvarter på Semmen, ved navn Paul Svendsen Vever, han hadde og med henne at bestille. Men Gudbrand Olsen, han hadde både før og S.27 b. siden med henne at bestille.

Nok bekjente hun, at hun en gang hatt at bestille med Bent Nilsen, da han tjente på Semmen. Og det var det første år hun kom at tjene på Semmen. Siden sa hun at hun visste ikke enten det var det første eller annet år hun kom der at tjene. Hvilke alle som hun sier seg at ha sådan omgjengelse med, sa hun at være uskyldig og uvitende uti hennes barnefødsler og des drap og omkommelse. Videre sa hun seg ei at ha at bekjenne eller tilstå.

Ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen satte uti rette, og formente at bemelte Maren Engebretsdatter for sådan hennes udediske gjerninger med trende barnemord, efter hennes egen frivillig bekjennelse, bør lide og straffes på sitt liv, såsom hennes høyre hånd levendis avhugges, og siden tillike med hodet settes på en stake og kroppen på steigle, andre til exempel og avsky. Og derpå begjærte dom.

Derefter fremkom en kvinne ved navn Abel Jensdatter, tilholder i "Rougnerud" (Rognerud), som berettet at ifjor høst i slåttene, da så hun det drepte barn, som samme tid ble funnen av Anne Nilsdatter Rognerud ved "Staumlens bach" (Stavlumbakken) ved elven. Og den ene arm og den ene fot var avedt.

Jon Jensen Hallingby sa og, at han hadde sett hodeskolten av fornevnte barn, som ble funnen ved Stavlumbakken ifjor sommer. Da efter denne saks leilighet. og efterdi det fornevnte kvinnfolk Maren Engebretsdatter, efter egen gjorde utiltvungen og frivillige bekjennelse, har ført et meget forargerlig og løsaktig levnet, derved avlet trende barn, som hun uti dølgsmål født, og dem alle tre drept og omkommet, så er derfor efter voris enfoldige skjønnsomhet, således for rette dømt og avsagt, at hun S.28 a. for slik udediske adferd, bør lide og straffes på sitt liv. Såsom først hennes høyre hånd og så hennes hode avslåes, og tillike settes på stake. Men i det øvrige fogdens påstand, med hennes kropp at legges på steigle, som slike hennes gjerninger vel kunne meritere, men efterdi det er kvinnes person, da settes det uti høyere øvrighets og dommeres dispensation, om med hennes refselse hårdere og anderledes skal forholdes, enn som oven bemelt.

Nok fordret fogden Sr.Henrik Pettersen dom over de tilstedeværende Tosten Fyrrører og Truls Semmen, for deres begangne leiermål med fornevnte kvinnfolk Maren Engebretsdatter. Efter deres egen her for retten gjorde bekjennelse, og efterdi Truls Semmen er en ektemann, formener han, at han bør ha forbrutt sin halve boslodd til ko.ma., og den annen, nemlig Tosten Fyrrører, at bøte sin sikt efter recessen.

Da efterdi fornevnte kvinnfolk Maren Engebretsdatter, har uti sin første bekjennelse for ko.ma.fogd, samt bygdelensmannen og tvende lagrettesmenn på Modum tilstått, at Truls Semmen skulle vært barnefader til det siste hennes barn, hvilken bekjennelse hun og her på tinget har vedgått, at hun således for dem bekjent som deres beskrivelse formelder, allikevel har hun nestleden ting såsom ... bekjent anderledes og der tvert imot, at Trul Semmen skulle være fader til alle de tre barn hun født og drept, men uvitende i des fødsel og drap, nu atter har hun ennvidere S.28 b. bekjent at ha ved samme tider hatt med mange andre flere at bestille som forinnbemelt, så det snart kan være at slutte, at hun selv ei egentlig kan vite hvem hennes rette barnefader har vært. Dog såvidt hennes egen bekjennelse kan stå til troende, synes nærmest at følge den første, som utvungen og frivillig er skjedd på et fremmed sted, hvor hun minst kunne hatt noen tilskyndelse eller anledning at bekjenne annet enn sannhet. Og efterdi Truls Semmen ei fragår, han jo i så måte med henne hatt at bestille, så kan han ikke befries imot loven arveb.

5.capt., han jo bør ha forbrutt sin løsøre , hvis han kan være eigende, efterat hans lovlig og vitterlig gjeld av felles bo først er avlagt og betalt.

Tosten Fyrrører som er en ledig karl, bør bøte sin sikt til ko.ma. efter recessen, nemlig tolv riksdaler.

Belangende de andre som har begått leiermål med henne, var ei nu tilstede, og når de lovlig vorder stevnet eller møter, gåes da derom hvis retten kan medføre.

RETTERGANG PÅ HEEN I YTRE ÅDALEN I NORDERHOV den 23.august 1686.

Var hos og overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener velagt Christian Tommesen, samt efternevnte lagrettesmenn: Knut Veien, Jens Sørum, Knut Ve, Tomas Haugen. Iver Halsteinrud og Nils Follum.

S.29 a.

Kom da for oss uti rette monsr.Jørgen Larsen, vohnhaftig på Hønen, som på hr.canseliråd. voris gunstige hr.amtmann velb. Mathias Tonsberg, hans vegne, i rette produserte en rigens citation dat.31.juli 1686, ved hvilken hans veledelhet hitciterte salig commissar Lars Larsens arvinger, angående et skippund tunge med bygsel uti denne gård Heen, som han for noen rom tid siden, forundt og overdratt til sin morbroder salig Truls Olsen, fordrende nu des adkomst i rette, til eftersyn med condition den overdragen, efter derom samme stevnings videre bemeld. Videre anviste Jørgen Larsen hr.amtmanns missive ham tilskreven, at han på hans vegne ville fordre samme sak i rette, dat.18.hujus.

På de innciteredes , salig commissar Lars Larsens vegne, møtte deres fullmektige Jacob Paulsen av Bragernes, efter medgiven skriftlig fullmakt under Sr.Johan Bøchmands, som enkens lagverge, Johan von Capel og Søren Hansen Lemmich, deres hender, er datert idag.

Derefter tilspurte han Jørgen Larsen, om han nu hadde noe videre at irettelegge, til hans stevnings bevislighet. Dertil svarte Jørgen Larsen, at han intet videre er tilstillet fra hr.amtmann, enn nu uti retten er produsert.

Derimot foprmente Jacob Paulsen, at landsloven tilholder den som stevner, at bør bevise sin stevnemål. Derhos var også hans påstand, at som salig Truls Olsen skulle seg gården Heen tilforhandlet, og både han og hans hustru ved døden avgangen, og ei av hr.canseliråd på skifte efter noen av dem talt på samme gods, førenn nu efter salig com.Lars Larsens død derpå stevnes, så formener og påstår han, at den salige manns arvinger bør være fri for dette hr.canseliråds stevnemål, og derpå begjærte rettens kjennelse.

S.29 b. Monsr.Jørgen Larsen repliserte, at såsom den uti stevningen ommeldte beskikkelse nu ei havdes tilstede, da var han begjærendes sakens oppsettelse, enten til neste alminnelige saking, eller på en seks ukers tid, at det da med videre behøvende kunne forskaffes tilstede.

Var og begjærendes, at Lars Larsens arvinger måtte forelegges til des at fremlegge det påstevnte skjøte og adkomst på godset, som de seg påberoper.

Efter sådan monsr.Jørgen Larsens begjæring, kunne ikke vegres sakens oppsettelse, som er forfløtt til tingstuen til neste alminnelige saketing, som uti Norderhovs prestegjeld hollendes vorder, hvor da skal være fornøden, at salig Lars Larsens arvinger i rette produserer det påstevnte skjøte, eftersom det uimotsigelig, at bemelte pund uti Heen, skal tilforn vært hr.canseliråd tilhørig.

S.49 b.

ALMINNELIG SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV
7.oktober 1686.

Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelenmannen Villads Trøgstad samt efternevnte lagrettesmenn: Torger Breien, Johannes Egge, Kristoffer Røyseng, Jens Sørum, Knut Veien og Kristoffer Haldum.

Hvor da veledle og velb.hr.assessor og lagmann Lars Christensen lot tinglyse et skjøte av madame Marie Stochflet til ham utstedt, på tvende hennes sager beliggende på Kvernsunds ødegårds grunn S.50 a. ved Hønnefoss, som Sr.Gabriel Brun nu uti forpaktning har, med sagstue, stolpehus, hestehage, sagredskap og tilbehørige inventarium. Er datert Christiania 12.juli 1686.

Monsr.Peder Sørensen av Bragernes lot tinglyse disse efterskrevne brever:

1. Peder Rasmussen Rås til ham utstedte pantebrev, lydende på tre hundrede riksdaler corant capital, hvorfore han ham til forsikring og underpant innstiller dette efternevnte gods: Uti Fjell i Hole sogn, som Svend nu bruker, 1/2 skippund med bygsel.

Nok her uti Norderhov gjeld, Rå, 1 skippund med bygsel.

Uti Øvre Vaker 1/2 skippund, er den gård Gudbrand Olsen bruker.

Nok en plass kalles Slora, 1 kalvskinn med bygsel.

Gundereng og Svarverud, skyldende 1 kalvskinn med bygsel.

Pjåka, skylder to kalvskinn med bygsel.

Samme brev er datert 5.mai 1686, med Peder Rasmussens hånds og tvende vitners underskrift.

2. Nok lot Peder Rasmussen tinglyse et pantebrev av Gudbrand Iversen Setrang til ham utstedt, på to hundrede riksdaler lånte penge. Hvorfore ham til underpant innstillet hans påboende gård Setrang, skyllende tre skippund byggmalt, dat.23.desember 1685. Nok Jørgen Hågensens kvittering til Gudbrand utstedt for 51 rdl.

2 ort 1 1/2 skilling, som ham uti gården Setrang tilkom, er datert 3.mars 1685.

3. I lige måder Paul Hågensens kvittering at Gudbrand ham betalt 51 daler 2 ort 1 1/7 skilling, som ham og uti gården Setrang tilkom. Er datert 22.oktober 1685.

S.50 b. 4. Nok Engebret Hesselbergs kvittering for salig Åse Hågensdatters søsterlodd, 25 daler 3 ort 4/7 skilling uti benevnte Setrang, dat.6.juni 1686.

Monsr. Christen Christensen lot tinglyse et pantebrev av Søren Nilsen, Jens Nilsen Kjølstad, Einert Nilsen, Anders Olsen Kjølstad og Mikkell Jonsen til ham utstedt, på den gård Horum i Hole gjeld, som Anders og Alf påbor, 5 fjerding.

Item en plass her i Norderhov sogn kallet Paulsrud, 1 skinn. Og det til brukelig pant uti 7 åremål. Er datert 4.sept.1686.

Jon Skjørvold lot tinglyse et skjøte av hans broder Trond Vaker til ham utstedt, på en fjerding og 2 setting uti Skjørvold, dat.2. 9br.1684.

Den dannemann Halvor Setrang for retten fremkom, og seg beklaget hvorledes, som all almuen vitterlig, at den skadelige ildebrann har nestleden ved olsmesse tider, således "dis vær" (desverre), på hans gård Setrang fått overhand, at alle hans lader og tvende "schyger" (skikuer) med en stor del avgrøde, som deruti innhøstet, som både av forleden og dette års avgrøde var innhøstet uti, ganske og aldeles oppbrent. Hvorom han et tingsvitne var begjærendis.

Og eftersom det oss all almue vitterlig således i sannhet at være, kunne det ham ei vegres.

Anders Jørgensen ved Viul, på Ole Haraldsen Hvals vegne, innga en S.51 a. rigens citation dat.11.september 1686, ved hvilken fornevnte Ole Haraldsen latt hitstevne Søren Emanuelsen Smed og hans kvinne Johanne Kristensdatter, samt Jesper Gregersen og hans kvinne Anne Klausdatter, og tvende hans tjenestepiker, Maren og Anne, samtlige ved Hønnefoss, sökende deres provning, hvis dem vitterlig, hva ord og tale Ole Knutsens kvinne skulle ha brukt uti deres hus og nærværelse, den tid hun fra sin mann var bortløpen. Hvordan hennes mann av henne hadde begjært, at hun skulle skylde på sin granne Ole Haralsen Hval.

Til samme prov at påhøre, hitstevnet Ole Knutsen Hval og hans kvinne, med derom videre stevningens bemeld.

De fornevnte innstevnte prov møtte samtlig personlig tilstede, untagen Jesper Gregersens kvinne, som for alderdom og svakhet ei selv kan møte. Men hennes mann svarte stevningen på hennes vegne. Ole Knutsen Hval møtte ikke, men hans kvinne Barbro Andersdatter var selv for retten tilstede.

Har så de fornevnte innstevnte prov seg for retten fremstillet, og avlagt deres provning og tilstand som følger:

Søren Emanuelsen prøvet, at nestleden i faste, sist i førefallet, da kom Barbro Andersdatter Hval inn i hans hus ved Hønnefoss, og hadde noe filt med seg, som hun sa at hadde fått hos Jesper Gregersen, av hvilket hun begjærte at Sørenns kvinne ville gjøre henne en barnekjortel.

Da spurte Sørenns kvinne henne, hvor det kom at hun var så ute med S.51 b. det lille barnet i det slemme føre. Dertil svarte Barbros pike Anne Tordsdatter, som da var med henne: "Hun lyder vel i veien, når han vill ikke ut den djevelen hun har hjemme". Derefter spurte Sørenns kvinne Barbro ad, hvor hennes mann var. Svarte Barbro at han var gåen til kirke i Ådalen, og skulle gå til alters. Og sa at han ville hatt henne med seg til at stå skrift. Og som Sørenns kvinne spurte henne atter, hvorfor han ville at hun skulle stå skrift, svarte hun, at han endelig ville ha det så, at stuegrannen skulle ha gjort det barn som Barbro hadde med seg. Sa at førenn hun skulle stå ved det som hun var uskyldig uti, da skulle hun før gå til sin død. Sa videre at hennes mann truet henne, at efterdi hun ville ikke godvillig følge ham til kirken at stå skrift, da skulle han snøre henne uti et par tømmer, og føre henne ut til fogden når han kom hjem igjen fra kirken. Og Barbro dertil svarte ham, at hun før skulle gå ut til fogden selv.

Søren Emanuelsenns kvinne, Johanne Kristensdatter prøvet og tilsto like ord og enstemmig av bemelte Barbro Andersdatter at ha hørt, som hennes mann Søren Emanuelsen prøvet har efter som forinnført, og for dem begge opplest.

Jesper Gregersen prøvet, at nu forleden forår i førefallet, da var Ole "Holdals" kvinne, Barbro Andersdatter, uti hans hus, uti hans kvinnes og tvende tjenestepikers hosværelse, og de tilspurte fornevnte Barbros Andersdatter, hvorfor at hun ville dra så bort med sitt lille barn fra hennes hus og mann. Dertil svarte hun S.52 a. dem, at hennes mann var til kirken i Ådalen, og hun torde ikke bli hjemme, fordi at han truet henne på livet med hugg og slag, desligeste med gevær, for at hun endelig skulle bekjenne og tilstå, at Ole Haraldsen skulle være hennes barnefader til det hennes seneste barn. Hvilket de således hørt tale av Barbro Andersdatters egen munn. Og sa seg ei videre derom hadde at prove. Og sa at hans kvinne Anne Klausdatter hadde og det samme og ei videre at prove.

Maren Ennevoldsdatter og Anne Tordsdatter prøvet like ord og enstemmig med fornevnte Jesper Gregersen at ha av fornevnte Barbro Andersdatter hørt, likesom Jesper Gregersen prøvet og tilstått har. Ennvidere prøvet fornevnte Anne Tordsdatter at ha hosværet og hørt de samme ord av Barbro Andersdatter, som fornevnte Søren Emanuelsen og hans kvinne prøvet har, som forinnført.

På den forinnførte provning avla alle forskrevne fem prov deres bogered, at dem således i all sannhet vitterlig, som forinnført er og for dem opplest.

ALMINNELIG SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV
8.oktober 1686.

Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelenmannen Villads Trøgstad samt de samme seks lagrettesmenn som retten igår betjente.

Villads Trøgstad som citant på den ene side, og Narve Halvorsen Veme på den annen side, fremstillet seg for retten, og avvartet S.52 b. dom uti den sak dem imellem om Bårdrud, som nestleden 13.april fra åsteden Bårdrud hit til tinget forfløtt. Og ble ei videre av enten partene inngiven, untagen Narve ennu fremlagt et makeskiftebrev av Truls Slevik til ham utstedt, i blant annet på to lispund i Bårdrud, dat.9.oktober 1683.

Avsagt:

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er således for rette dømt og avsagt, at efterdi med den av Narve Veme uti rettelaagte forrig sorenskriver, salig Tomas Tommesens utstedte dom, dat.30.mai 1666 bevises, at Villads Trøgstad da har ved stevнемål og prosess søkt og amaget på dette nu påstevnte gods uti Bårdrud, og da ved samme dom eraget ham som en fremmed og uvedkommende mann til samme gods, helst efterdi de rette odelsgrene og blodstreng da, såvelsom ennu ilive, som dertil nærmest var berettiget i lauge tid at påtale, og derfor dømt Solve Bårdruds gjorde kjøp ved makt, såsom rett og lovlig at være gjort, og for citantens unødvendige søkning frikjent, hvilken dom ei bevises at være felt eller underkjent, så kan vi og ei noe derimot forrette eller forandre, men partene på begge sider får at holde seg samme dom efterrettelig, så lenge og all den stund den usvekket og ved makt står.

Og derfor Karen Bårdrud, Narve Veme og samtlig de innstevnte for denne Villads Trøgstads søkning og stevнемål frikjent.

S.53 a.

Monsr.Anders Nilsen Moss, ved sin tjener Hans Henrik Schoor fremsent, lot opplese og forkynne ko.ma.nådigst ham givne bestalling, at være ko.ma. tjener og skoginspecteur sønnenfjells i Norge. Er datert 23.januar 1686.

Nok lot han opplese ko.ma.nådigst ham givne instruks, dat.20.mars 1686.

Regimentskriveren monsr.Søren Bartrum ved sin tjener Jacob Jacobsen, lot inngi en rigens citation av dato 25.aug.1686.

Monsr.Søren Bartrum kom og selv personlig for retten tilstede. Ved hvilken stevning han hitciteret Jon Simensen, Erik Olsen, Hans Hansen, Torkel Johansen og Kirsti Mikkelsdatter, boende og tilholdende ved Hønefoss, søkende dem efter embetsplikt for begangne forseelser.

Såsom Jon Simensen for han skal ha slått Knut Piber.

Item Erik Olsen for han skal ha slått en tjenestepike Kari Erlandsdatter.

Hans Hansen for begangne leiermål med et kvinnfolk tjenendes på Hønen.

Torkel Johansen for begangne leiermål med Kirsti Mikkelsdatter.

Item derved stevnet de klagende Knut Piber og Kari Erlandsdatter, så og til provs Knut Ryber og Marte Villumsdatter etc.

Imot dette stevнемål gjorde ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen sin muntlig innsigelse og protestation, med formening at det hans embede og ei Søren Bartrum vedkommende, de fornevnte innstevnte ved Hønefoss for slike saker på ko.ma. vegne at søke eller tiltale, i synderlighet uti anseende at de mest samtlige er S.53 b. borgerlige tjenerer, og har deres næring av bruket og borgerskapet, og ei videre at henhøre til ryttergården Hønen, enn en part av dem kan gi deres grunn- eller tomteleie til grunneieren, tilmed og at sagene ikke nu ligger til gården Hønen, men mesten derifra at være solgt.

Derfor var fogden begjærendes at med fornevnte Søren Bartrums stevнемål og søkning måtte bero, inntil han slikt for høyere øvrighet kan gi tilkjenne, og seg vider forspørge, hvem sådant skal vedkomme på ko.ma. vegne at søke og påtale, enten ham eller monsr.Bartrum.

Regimentskriveren Søren Bartrum derimot svarte, at han ikke kunne vite hvorledes monsr.Henrik Pettersen seg denne protestation skulle torde understå, end også her uti retten at inncitere ved Hønefossen boende skulle være ham noen lydighet undergiven i aller ringeste måter, end ikke over en dør at befale, reigsende seg egentlig av denne prosess, såsom av de oppsittere ved Hønefoss som bor på ryttergården Hønen grunn, som han ved rigens citation hitstevnt, der sagefallende til ko.ma.intraders inndrivelse efter hans instruksjons egentlige innhold og formeld, og ei vil forstå, at monsr. Pettersens gjorde protestation, såsom at ville corrigere dem, ham av ko.ma.nådigst given bestalling og instruksjon, og formente ved rettens søkning at skulle skermere S.54 a. avsikten, end derimot at gjøre disputer. Og av sådan sakens omstende og beskaffenhet, at han ikke kam exercere sin instruks som vedbør, vil monsr.Bartrum det på høyere steder andrage og beklage.

Og uti det øvrige var han begjærendes, at sakene efter hans stevнемål måtte foretas og deruti kjennes.

Og ble ellers videre i rette produsert en annen rigens citation, dat.25.august 1686, hvorved monsr. Bartrum hitstevnet Paul Pedersen ved Hønefoss, for der skulle være funden på hans sagvelte en del av Halvor Tollesens sagtømmer. Dertil også stevnt fornevnte Halvor Tollesen, som har skrevet sitt svar på stevningen etc.

Monsr. Bartrum ble tilspurt, om han hadde sin instruks til at fremvise i retten. Dertil svarte han, at hans instruks er tilforn publisert her på tinget, og formente det ufornöden den videre at fremvise.

Av de innstevnte møtte til stede Jon Simensen, Erik Olsen og Kirsti Mikkelsdatter. Hans Hansen lar svare ved sin broder Kristoffer Hansen, at han har sitt hjem på Bragernes, der han søker sacrament og svarer sin skatt, og ved Hønefoss har sin sagstue på sin egen odels grunn.

På Torkel Johansens vegne svarte Erik Olsen, at han er i forfall med hr.lagmann Jørgen Phillipsens bruk i Hedals elv.

Knut Piber møtte selv, så og Kari Erlandsdatter, Knut Olsen, Marta Villumsdatter, Jacob Trøttelsrud, Helge Alme og Anne Svenske.

På Paul Pedersens vegne svarte Villads Trøgstad til stevningen.

Da efterdi her innfaller sådan tvist og disput imellem fogden Sr. Henrik Pettersen og regimentskriveren monsr. Søren Bartrum om S.54 b. denne fornevnte søkning og påtale, hvis like tilforn av Arilds tid henhørt til fogdenes påtale, monsr. Bartrum ei heller fremviser sin påberopende instruks som derom kunne gjøre nærmere rettledning, så kunne nu denne sinde ei noe videre efter disse Sr.Bartrums uttagne stevninger foretages eller vedgjøres. Men beror til neste alminnelige saketing, hvor da til des formodes, efter Sr.Henrik Pettersens innsigelse og påberopning, nærmere forklaring fra høyere øvrighet, til hvem av dem på ko.ma. vegne til disse sakers påtale berettiget.

Engebret Hesselberg lot tinglyse et pantebrev av Harald Frok og Nils Villadsen til ham utstedt. på deres hustruers søsterlodder uti efternevnte plasser:

Jonsrud som Even påbor, Gunderud, Nedre Jonsrud eller Åsa som Amund påbor og uti en sag, alt østen fjorden, og det for 16 riksdaler pantepenge. Datert den 2.oktober 1686.

Jacob Paulsen av Bragernes derimot protesterte, og begjærte at innføres, at der ikke ennu er fullbyrdet noe endelig skifte eller gjort fullkommen riktighet efter hans værfader Anders Hverven, enten om den bortskyldige gjeld eller i andre måter. Og formente, at hans svoger des forinnen ei kan tilegne seg noen viss anpart eller mektig til andre at bortsette.

Jacob Paulsen av Bragernes, efter en varselseddel av Rangdi, salig Henrik Holst'es og Sr.Hans Holst, dat.18.aug.1686, i rette S.55 a. fordret Gunder Sørensen ved Hønnefoss for gjeld han skal være skyldig efter salig Claus Trondsens bok.

Hvorom Jacob Paulsen nu uti retten anviste en salig Claus Trondsens regnskapsbok, hvoruti finnes innført med Gunder Sørensens egen hånds underskrift den 13. 9br.1674, at Gunder Sørensen skulle bli skyldig tjuge riksdaler, derpå oppkjørt 4 1/2 tylt tømmer for tre ort.

Nok anviste Jacob Paulsen en varselseddel av forrige byfogd på Bragernes, salig Christopher Hansen til dem her på Ringerike, som kunne hatt noen regning i salig Claus Trondsens stervbo, at skulle møte den 12. 9br.1678. Er datert 19.oktober 1678, og med Villads Trøgstads hånd påtegnet, at være lest på Norderhov hestegård den 1. 9br.1678.

Den innstevnte Gunder Sørensen møtte uti rette og inngav sitt skriftlige innlegg dat.igår den 7.hujus.

Gunder Sørensen påsto at han ei fått noen lovlig varsel til skiftet efter salig Claus Trondsen, Videre fremla Gunder Sørensen en regning under salig Claus Trondsens hånd, på hvis Gunder Sørensens værmoder, salig Lisbet Hamnor og hennes sønn bekommet fra den 25.oktober 1668 og til den 26.mars 1671, bedragende til 112 riksdaler 2 ort 16 skilling, samt et "hundre bør" og 1 tylt 9 stokker tømmer. Der under fantes tegnet under salig Claus Trondsens hånd den 11.april 1671, "at vere leverit it rix tusind og 1 tylt deeler".

Nok fremla Gunder Sørensen salig Claus Trondsens seddel dat.30.april 1670, at Lisbet Hamnor hadde levert et slett

S.55 b. tusen, 9 tylter og åtte lastebord.

Jacob Paulsen derimot protesterte og formente, at Gunder Sørensen burde svare og betale det som hans hånd finnes for uti boken. Og om han hadde noe på hans salige værmoders vegne at pretendere, da formente han, at Gunder derfor burde søke arvingene til deres verneting, og var dom begjærendes.

Avsagt:

Da efterdi Gunder Sørensen med den i rettelagte salig Claus Trondsens regning, så og aparte utgivne seddel med salig Claus Trondsens egen hånds underskrift beviser, at være på salig Lisbet Hammors vegne, og på hennes regning, levert in anno 1670 og 1671 to rikstusen bord, som Gunder Sørensen anskriver "hundre" (hundre) for 9 riksdaler ved Bragernes, eftersom bordene da var uti den beste og villigste pris, beløper til 180 riksdaler, derimot er fornevnte salig Claus Trondsens regning summa 112 rdl. 2 ort 16 skilling, nok "det hundre bør", som skulle leveres ved sagene, aktet for 6 1/2 daler, nok en tylt ni stokker tømmer = 2 daler 18 skilling, gjør tilsammen 121 rdl. 1 ort 10 skilling, skulle så salig Lisbet Hammors arvinger derpå komme tilgode hos salig Claus Trondsens arvinger 58 rdl. 2 ort 14 skilling, hvorav Gunder Sørensen på sin hustrus vegne den trdjepart skulle tilkomme, nemlig 19 rdl. 2 ort 4 skilling.

Hvilket ei anderledes kan eragtes, enn Gunder Sørensen har samme rett til for sin hustrus anpart, som det kunne være hans egen gjeld og regning anseende, at dersom hans salige værmoder kunne S.56 a. ha blitt noe skyldig, da hadde han og vært pliktig sin quota derav som sin egen gjeld at svare.

Og efterdi her finnes således suficant regning mot regning, som nesten løper like opp, untagen 1 ort 4 skilling som Gunder Sørensens regning løper høyere enn citantenes, så eragtes det for rett og billigt, at det derved bør være lignet og decorteret uten videre krav på enten sider, såvidt det med hinannen like oppløper, som forbemelt.

Villads Trøgstad på Elsebe, salig Jens Andersens av Strømsø, hennes vegne, efter hjemstevne fordret dom over disse efterskrevne, til vordering for hvis de henne skyldig, efter derom forleden år over dem ergangne dom efter protocollenes utvisning, nemlig:

Paul Klekken for 11 daler 3 ort 6 skilling.

Ole Veholt for 8 daler.

Harald Frok for 4 1/2 daler 12 skilling.

Derimot anviste Harald en seddel av hennes forrige fullmektig Christopher Christensen på 4 tylter 16 allinger bjelker, a tylden 7 ort, og kommer så derpå tilgode 2 daler 1 ort 12 skilling.

Ole Veholt møtte uti rette, og hadde ei noe til avbevisning.

Paul Klekken møtte ei tilstede, eller noen avbevisning fremstillet.

Da efterdi der tilforn er gåen dom over Paul Klekken og Ole Veholt for innbemelte fordring, som ei siden des avbetalt, så er de hermed tilfunden samme tilkrav at betale, med samt hver en riksdaler for denne saks omkostning, og det innen halvmånedsdag, såfremt det ikke ved vorderings adferd hos dem skal utsøkes efter loven.

Anders Olsen av Strømsøen fremstillet seg og i rette fordret Paul Gundersen Klekken uti den oppsatte sak om den fordring som han S.56 b. har til ham, hvorom han ennu såvel som til forn i retten anviste sin regnskapsbok, hvoruti på folio 36 og 37 befinnes med Paul Klekkens hånds underskrift, han på underskedlige tider at ha bekommet i varer og mest i rede penger til 286 riksdaler 3 ort 20 skilling, og efter inngiven contract 100 riksdaler.

Videre fremla Anders Olsen sitt skriftlige svar og protestation imot Paul Klekkens inngivne regning dat, 26. juni 1686.

Nok fremla han sitt skriftlige innlegg og omkostningsantegnelse. På vederparten Paul Klekkens vegne møtte i rette hans fullmektige Jacob Jacobsen, som efter medgiven skriftlig fullmakt, uti rette produserte Paul Klekkens innlegg, dat. igår 7. hujus.

Videre på enten sider ble ei inngiven eller i saken forklart. Men begge parter var dom begjærendes. Saken ble opptagen til imorgen.

SAKETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV 9. oktober 1686.

Var hosværende bygdelensmsnnen Villads Trøgstad. De samme seks lagrettesmenn som retten igår betjente.

Hvor da ermelte Anders Olsen av Strømsøen igjen for retten fremkom, og fordret dom i foromrørte sak imot Paul Gundersen Klekken.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er herom således for rette forefunnen og avsagt: At efterdi citanten Anders Olsen med hans i rettelagte regnskapsbok med Paul Gundersen Klekkens hånds underskrift beviser, at Paul av ham S.57 a. oppebåret og bekommet mest uti penger og noe varer, bedragende til 286 rdl. 3 ort 20 skilling, item særlig der foruten efter den inngivne Paul Klekkens contract bekommet penger 100 rdl., gjør tilsammen 386 rdl. 3 ort 20 skilling, derimot har Paul Klekken inngiven sin gjenregning, des summa på 307 rdl. 17 skilling. Imot samme gjenregning har citanten Anders Olsen protestert, som skriftlig og postvis forklaret, såsom imot 1. Den første post om halvparten av 15 tylter og 4 trær furubjelker for 23 daler. Derimot forklarte Anders Olsen med sin bok, at samme bjelker er levert på forrige regning, som i boken finnes overstreket, og kan ham ei videre heruti regnes til gode. 2. Angående to tylter runde bjelker som Paul anskriver for 6 1/2 daler, og Anders sier at være accorderet for 3 1/2 daler, eragtes billigt at godtgjøres for 4 1/2 daler.

3. Angående 1/2 part av et tusen og 7 tylter "bør" (bord?) for 31 rdl. 3 ort 6 skilling, derfra avregner Anders Olsen for 3 1/2 tylt vrak - 1 rdl. 3 ort 6 skilling, som og kan billiges.

4. Angående et "rix tusind" og 9 tylter bord som den 26.sept.1681 i Svangstranden levert, a hund(re) 6 daler = 64 daler 3 ort 6 skilling, og et par sko på kjøpet for 1 daler 1 ort 6 skilling. Derimot foregiver Anders Olsen, at der ble vraket av samme bord i Svangstrand 9 tylter, og at de hadde gjort contract om hundre (for) 5 1/2 daler, og sier at Paul tilforn i juni derfor bekommet penger 55 rdl., og imot bordenes leverants anammet sin contract igjen, og derfor ikke ført til boks, efterdi det et S.57 b. særdeles kjøp etc.

Denne Anders Olsens protestation synes ei med rette at kan bifalles, efterdi det uimotsigelig at bordene er levert, og ei med regnskapsboken, contract eller noen bevislighet forklares, at de særdeles betalt. Hvorfor imidlertid og des forinnen at noen lovlig bevislighet derom kan forskaffes, forblir samme bord Paul Klekken tilgode, og avcortning tilsammen for 60 riksdaler. Men det par sko som Anders ei vedgår, og ingen bevislighet derfor har, avgår Paul for 1 daler 1 ort 6 skilling.

5. Angående 2600 og 5 tylter bord som in anno 1682 levert, eragtes billigt at bør forbli på den måte, som Anders Olsen dem har anskreven, over alt at godtgjøres for 155 rdl.1 ort 16 sk. Men den kledning som Paul sier at skulle ha til en discretion(?), god for 8 daler på samme kjøp, kan ei imot citanens benektelse, uten annen bevis, godtgjøres.

6. Angående tre tylter 4 trær furubjelker i Svangstrand levert for 5 rdl.3 ort 8 sk., som Anders ei høyere vil anta enn for 5 rdl., formedelst deruti var 4 trær vrak, bør godtgjøres for 5 rdl.1 ort.

7. Den ubeslagen spiss slede som Paul anskriver for 3 daler, og Anders sier at var forært. dog vil den godtgjøres for 2 daler, som og eragtes billigt.

8. Angående 6 tylter 4 trær furubjelker som in anno 1681 i Vikersund til Anders Tordsen skal være levert, efter Anders Olsens skriftlige begjæring for 19 rdl., hvilke Anders Olsen ganske benekter, og som derfor aldeles ingen bevislighet forestilles, så kan det imidlertid ei kjennes ham tilgode.

S.58 a. Og forblir så i forbemelte måte av Paul Klekkens gjenregning summa. som han nu kommer tilgode og avkortning = 257 rdl.16 skilling. Når de fra Anders Olsens regning summa de fornevnte 386 rd.3 ort 20 sk. avtages, blir igjen 129 rdl.3 ort 4 sk. Hvilke 129 rdl.3 ort 4 sk. Paul Klekken hermed er tilfunden at betale til Anders Olsen, med samt 20 rdl. uti omkostning, eftersom han ham mange reiser og stor omkostning til forårsaket. Og det innen halvmånedsdag at etterkomme, eller ved vorderings adferd efter loven hos ham at utsøkes.

Men hva seg den pretenderende rente angår, så efterdi det er regning imot regning, som ei tilforn avregnet eller liquidert, men hittil stått dem imellem uti despiit, så kunne ei noen rente derav tilkjennes.

Villads Trøgstad på monsr.Jørgen Larsens vegne, i rette fordret den oppsatte sak imot salig Jens Pedersens arvinger på Bragernes, angående deres kjørselbro, sagvelte og damstokk som ligger på Hønen grunn.

På salig Jens Pedersens arvingers vegne møtte ingen tilstede.

Da efterdi ved seneste oppsetteelse ble monsr. Jørgen Larsen forelagt at ta oppsettelsen beskreven, og for de vedkommende lovlig at la ankyndige, at de seg derefter kunne vite at rette, men som Jørgen Larsen det ei efterkommet, og ingen av vederpartene møter i rette, så kunne nu ei noe videre efter samme stevne mål foretas eller vedgjøres, men får at skje ved nye stevne mål.

Iligemåde på monsr. Jørgen Larsens vegne, fordret Villads Trøgstad den sak i rette, som imellem voris gunstige hr. amtmann S.58 b. velb. Mathias Tonsberg og salig hr. commissar Lars Larsens arvinger, som nestleden 23. august fra åsteden Heen hit til tinget forfløtt.

Men på hr. commissar Lars Larsens arvingers vegne møtte ingen tilstede. Ble ellers intet videre på enten sider i retten fremstillet, hverken den beskikkelse som Jørgen Larsen seg seneste påberopte, ei heller vederpartenes adkomst til det påstevnte gods. Så kunne nu ei noe i samme sak foretas eller kjennes, men får at skje ved nye stevne mål til tid og sted som loven foresier.

Anders Sørnum av Hole gjeld innga en rigens citation dat. 22. febr. 1686, ved hvilken han hitstevnet Trond Olsen Vaker, 1. formedelst 14 daler som ham in april 1679 ved dom tilkjent, og ei efterkommet,

2. det for han ham for en sittende rett på et alminnelig ting på Gomnes tingstue den 14. des. 1682, ubluelig skjellet og uærlig sak tillagt, som han i protokollen latt innføre. Item for 3 daler tildømte omkostning in oktober 1684, som han ei heller villet efterkomme.

Ble så av Anders Sørnum fremlagt en dom av Gomnes tingstue utstedt, den 9. april 1679, dem imellem passert.

Nok frenla Anders en tingsvitnes beskikkelse av Gomnes tingstue utstedt den 14. des. 1682, som angår det påstevnte skjeneri. Den innstevnte Trond Vaker møtte selv i rette, og innga sitt skriftlige innlegg, dat. 7. hujus.

Da efterdi her er stevnet på en ærerørig sak, og nu ei mere enn seks lagrettesmenn til rettens betjenelse, så kunne den nu ei foretas, men forfløtt til neste alminnelige saking, til S.59 a. hvilken tid også beror med de andre påstevnte poster, hvor da partene har seg igjen at innfinne, så fremt de ei anderledes kan vorde forenet.

ALMINNELIG SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE
11. oktober 1686.

Var hos og overværende ko.ma.fogd Sr. Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, bygdelenmannen Johannes

Svarstad, samt efternevnte lagrettesmenn: Hover Moe, Kristoffer Bili, Tolle Gjesvold, Rasmus Gomnes, Anders Rud og Elling Svarstad.

Hvor da forrige fogd Sr.Christen Christensen lot tinglyse et pantebrev av Søren Nilsen, Jens Nilsen Kjølstad, Einert Nilsen, Anders Olsen Kjølstad og Mikkel Jonsen til ham utstedt, på en plass kalles Pålstrud i Norderhov gjeld, item den gård Horum her i Hole prestegjeld, som Alf og Anders påbor, fem fjerdinger byggmalt med bygsel, og det uti sju åremål, uigjenløst til sammen for 200 rdl. pantepenge. Er datert 4.september 1686.

Sr.Gabriel Bron av Bragernes lot tinglyse en hans suppl. til voris gunstige hr.amtmann, velb.Mathias Tonsberg, med derpå fulgte hans velb.resolution angående hans gjorde forstrekning til endel bønder, dat.4.mai 1686.

Velb.hr.assessor og lagmann Sr.Lars Christensen lot tinglyse en revers av veledle hr.major Søren Rasmussen, hvorutinnen han foroblikerer seg til ham for den gård Storøen, des kjøp at betale til nest anstundende 25.jan. 494 riksdaler, og derfor ham samme gård Storøen med underliggende Rytteraker til pant og forsikring innstiller, med derom videre samme brev bemeld, dat.28.juni 1686.

S.59 b.

Monsr.Peder Sørensen av Bragernes lot tinglyse et pantebrev av Peder Rasmussen Rå til ham utstedt på 300 rdl.capital. Hvorfor ham til forsikring og underpant innstillet uti Fjeld, som Svend Jensen nu bruker, 1/2 skippund med bygsel, samt ellers endel gods uti Norderhov prestegjeld, dat.5.mai 1686.

Voris gunstige hr.amtmann velb.Mathias Tonsberg, lot opplese en arrestseddell dat.16.mai 1686, angående 150 rdl. monsr.Jacob Pedersen Aalborg ham skyldig, som han hos Sr.Christen Christensen av de penge Jacob hos ham fordrer, arresterer. Finnes av fogden Sr.Henrik Pettersen påskreven, dat.20.dito, og Christensen at være anvist den 21.dito.

Christian Tommesen på hr.proviniell procurør Sr.Jens Solgaards vegne, fordret dom uti den oppsatte sak imot monsr.Jacob Lutt for de resterende "deigne" penge. (degnepenge = skolepenge).

På Jacob Lutts vegne møtte Peder Hamnor.

Men hadde ei videre på enten sider at inngive eller i saken at forklare.

Avsagt:

Da efterdi her fremlegges en vidimered copie av hans ko.ma. nådigste befaling om fornevnte degnepengers restands at utsøkes hos fogdene, som den oppebåret, for såvidt de ei kan bevisliggjøre at samme degnepenge at ha betalt eller gjort

vedbørlig regnskap for, og det på 24 års tid førenn høyst benevnte kongl. befalings dato, som er at forstå fra 22.des. 1659, Hvorefter hr.provinsiall procurør uti sitt innlegg og protestation ei etterrettlig forklarer noen visse summa eller S.60 a. visse årringer, som han søker Jacob Lut for, videre enn han melder at skulle være årlig over 16 rdl., og at skulle restere inntil anno 1678, som dog skal være mange år efter at han fogderiet quiteret.

Imot hvilken søkning Jacob Lutt ei annet fører til avbevisning enn forrig stadtholders hans exel.salig velh.hr. Nils Trolles ham givne quitantiarum for alle oppebørsler av fogderiet fra Phillippi Jacobi 1657 og til Phil.Jacobi 1661. Hvilken synes og eragtes ham noksom at kan befri for de foregående årringer, inntil Phillippi Jacobi 1661. Men fra den tid og inntil han fogderiet quiteret, bør han svare og betale hvis av samme degnepenge resterer, og ei forevises quitans og riktighet for, efter høyst bemelte kongl.nådigste befalings tilhold, såvidt efter manntallene kan påløpe og bedrage. Samt til citanten uti omkostning ti riksdaler, og det innen halvmånedsdag, så fremt det ikke ved adferd efter loven skal utsøkes etc.

Monsr. Jacob Pedersen Aalborg i rette fordret den fra seneste ting oppsatte sak imot Sr.Christen Christensen, angående den fordring han søker ham for. Og enn nu videre inngav et uttak av hans bok under hans hånd på stemplet papir, hvor efter ennu siden des videre tilregnet uti rente 11 daler 1 ort 16 skilling, og for denne reise samt stemplet papir 4 rdl.. gjør tilsammen hans fordring = 777 rdl.16 sk.

På Christen Christensens vegne møtte hans fullmektige tjener Christen Christensen, og inngav hans gjenregning imot bemelte krav, bedragende til 785 rdl.1 ort 2 1/2 sk., med ellers videre S.60 b. deruti innførte hans protestation dat.9.hujus. Videre til des forklaring inngav han disse efterfølgende breve og documenter:

En missive som Jacob Pedersen Christen Christensen tilskreven 30. 9br.1680. Derhos en Christensens missive til Johan Tommesen dat.28.sept.1686 med påfulgte Johans svar 30.dito.

Nok en missive Jacob Pedersen Christen Christensen tilskreven dat.14.okt.1686.

Nok en missive som Mikkell Ulland Jacob tilskreven om 100 rdl. og 22 rdl. for en natt trøye, som han beloven til ham, på Christens vegne at clarere, dat.dat.3. 7br.1686. Men Jacob ville det ei vedta at fordre hos Mikkell, men vil bli hos Christen, efter den sorenskriver Abraham Isaksens dom.

Nok derom fremla Christen en commisions slutning under byfogden på Strømsøen, monsr. Peder Povelsens hånd, dat.5.juli 1686.

Nok Jacob Pedersens til ham utgivne seddel på 12 daler, dat. 10.juli 1679. Imot samme seddel protesterte Jacob Pedersen med formening, at derfor er gjort fornøyelse, og seddelen ei igjen tilbakelevert.

Citanten Jacob Pedersen videre i rette produserte en contract om bordhandling, som mellem ham og Christen Christensen forfattet den 26.april 1680.

Videre ble nu ei av enten partene uti retten inngiven. Men Jacob Pedersen samtykte Christen til avkortning 11 rdl.3 ort 12 sk. for det, som tvende ganger skulle være ført til regning. Item 12 pund lin for 2 daler 1 ort som igjen levert, og uti samme 11 rdl.3 ort 12 sk. innberegnet.

Men de 4 rdl. for et par strømper og 2 ort på en natt trøye som tilføres, er han ham ei gestendig. Så og de 10 rdl.3 ort 18 sk. som den senere regning skulle være høyere enn forrige, det forklarte Jacob at entstå av 8 3/4 alen blommet atlask som siden bekommet.

Derforuten var også Jacob Pedersens påstand, at Christen Christensen burde i rette produsere hans quitering, som han har erlaugget for de leverede bord efter contracten, hvorav dessen riktighet bedre kunne fornemmes, hva derav for vrak utskutt, og ellers fattedes på tallet.

Saken er oppsatt til documenterne at efterse og til bedre betenkning, til nestkommende 22.november.

Jacob Pedersen Aalborg begjærte at måtte få innført imot den oppleste arrest, som velb.hr.amtmann Tonsberg latt forkynne, det han skulle være ham skyldig 150 rdl., som hans velbårenhet av hans fordring hos Christen Christensen vil arrestere. Derimot foregav Jacob at han ham aldeles intet skyldig, men amtmannen at være ham skyldig. Derfor formener at slik arrest ei bør komme ham til noen hinder uti hans søkning hos Christen, eftersom han samme sin fordring til overformynderen har transportert.

Hr.major Søren Rasmussen begjærte at måtte få innført, at såsom Christen Christensen idag har latt tinglyse et brev på Horum, som Anders og Alf påbor, med et kvernstø som de aldri eier eller har rettighet til, mere enn de andre loddeiere, og at gården med S.61 b. grunnen er ikke separert fra hinannen, men formoder enhver er like gode i felles mark inntil nærmere øyensyn og kjennelse.

Ole Kristensen Moe lot tinglyse et makeskiftebrev, hvorved hans svoger Peder Rasmussen Rå til ham avstår en fjerding gods i Hollerud med bygsel over halve gården.

Derimot bekommet til vederlag en fjerding og 1/2 lispund i Øvre Vaker med videre vederlag. Er dat.25.febr.1684.

Nok lot Ole Kristensen tinglyse et pantebrev av benevnte Peder Rasmussen til ham utstedt for 42 rdl.1 ort 8 sk. pantepenge. Til underpant innstillet et halvt skippund jordegods med bygsel uti Fjeld. Dat.4.mai 1686.

Jacob Povelsen av Bragernes, som fullmektig for Claus Trondsens arvinger, i rette produserte en rigens citation dat.10.aug.1686, ved hvilken de latt hitstevne Jacob Lut for kjøpepengene for den halve gård "Frøye" (Frøyhov/Frøhaug) med samt des påløpende rente, eftersom han seg den til kjøps skal ha antatt etc.Derefter

fremla Jacob Povelsen en Jacob Lut missive, salig Claus Trondsen tilskreven, om fornevnte Frøye, des kjøp, dat.9.april 1669. Item des utskrift på stemplet papir nr.5. Nok fremla han en annen Jacob Luts missive salig Claus Trondsen, om det samme tilskreven, dat.24. 9br.1669. Item des utskrift på stemplet papir nr.11. Videre fremla Jacob Povelsen et uttak av skiftebrevet efter salig Claus Trondsen forfattet den 20.juni 1679. S.62 a. Nok fremla han en beskikkelse til Kristen Frøye, dat. des svar den 8.febr.1685. Nok en beskikkelse til Sr.Christen Christensen med påfulgte hans svar, dat.24.aug.1686. Nok fremla han en varselseddel under salig Christopher Hansens hånd, dat.19.okt.1678. For det siste inngav han sine princepalers skriftlige innlegg og regning med inndragne fullmakt til Jacob Povelsen, dat.19.okt.1678. På den innstevnte Jacob Luts vegne, møtte hans landbonde Peder Hamnor, som fremla hans skriftlige innlegg dat.6.hujus. Derefter ble Kristen Frøoug (Frøye/Frøyhov) tilspurt hvem han hadde bygslet hans brukende anpart av i Frøye, hvor lenge han det brukt, og hvem han betalt landskyld til. Svarte han, at Jacob Lut satte ham inn på den halvpart. Men han ga ingen bygsel derav, eftersom gården var nedrånnet og fordervet. Har brukt det i seks år, og svarte Jacob Lut landskyld derav. Engebret Frøye efter tilspørgelse sa, at for ungefehr 16 år siden, da kom han og hans broder Kristoffer til Frøye at bo, og at Jacob Lut satte dem derinn. Men ingen av dem ga ham noen bygsel derav, og de svarte ham landskyld av den halve part, som var hans eget. Men den andre halve part brukte de allene for skatten, og gav ingen landskyld derav, ei heller noen krevde dem noen landskyld derav. Og han sier det ved ni års tid, som han S.62 b. både til og fra brukte således den halve part deruti. Videre ble nu ei i saken inngiven eller forklart. Saken er opptagen til nestkommende 22. 9br.

Peder Knestang i rette fordret den fra seneste ting oppsatte sak imot Sr.Jacob Lutt, angående deres regning.

På vederparten Jacob Luts vegne ble ei videre svart eller inngiven.

Albrit Kruse, som er stevnet til at gjøre opplysning i saken om hans gjorde regning, møter ei tilstede.

Hvorfore Peder Knestang såvelsom hans fullmektig Anders Jørgensen var begjærendes sakens oppsettelse til neste alminnelige saketing. Og at Albrit Kruse måtte forelegges, seg da at i rette stille efter stevningens tilhold, eller med hans bøter være forfallen. Hvilket ham også av retten er forelagt, seg til des for retten at innstille, såfremt han ikke for stevнемåls overhørighet vil lide tiltale, med bøters forfallelse efter loven.

Jon Rolfsen Drolstem (Drolsum) av Modum, efter en inngiven rigens citation, dat.11.juni 1686, innstevnet og fremstillet endel prov,

nemlig Svend Fjeld, Siver Gjesvold, Ole Berg, Gjurd Rud, Knut Halvorsen Leine, Ole Rudsødegård, Jon Jonsen "Haat" (Hodt), Erik Jonsen "Aschimb" (Askim) og Knut Ullern, til at prove deres S.63 a. videnskap om en rødningsplass kalles Hage Pilterud på Modum, hvem det hatt i hevd og eiendom.

Til samme prov at anhøre hitstevnet Svend Kristoffersen Stenshorne av Eiker, så og Svend Tollefsen "Sollens" ibid. og hans medarvinger, på hvis vegne ingen møtte, allikevel stevningen efter oppskriftens utvisning dem lovlig ankyndiget.

De fornevnte innstevnte prov møtte samtlig tilstede, og avla deres provning og tilstand som følger:

Knut Sørensen Ullern provet, at han minnes og noksom vitterlig, at det søskenlag som var Paul Søhols barn, de da åtte og hadde det fornevnte Hage Pilterud i deres være, såvelsom deres barn og barnebarn. Og ikke visste eller hørte at noen annen enten var eiendes eller tilholt seg noe deruti, untagen samme ettlegg.

Derefter forklarte han samme ettlegg at være således:

1. Såsom Paul Søhols barn at ha vært Engebret Paulsen som siden bodde på Søhol efter sin far, Jon Paulsen som bodde på Nedre Hundstad, Rangdi Paulsdatter som bodde på Bjørnstad, og Sigrì Paulsdatter som bodde på Leine.

2. Engebret Paulsens barn var disse:

Hover Engebretsen som bodde på Øvre Hundstad, Paul Engebretsen som bodde på Søre Gomnes, Kristoffer Engebretsen som bodde på Nørdre Gomnes. Den fjerde Tore som druknet og var barnløs og ugift, Rolf Engebretsen som bodde på Søhol, Ingri Engebretsdatter som bodde på Vestre Stadum, og Åse Engebretsdatter som bodde på Øvre Svarstad.

Den annen Paul Søhols sønn var Johan (Jon) Paulsen Hundstad. Han hadde to barn, nemlig:

Jon Jonsen som bodde på Nordby i Norderhov gjeld, og Gjertrud Jonsdatter som bodde på Skjørvold ibid.

Derefter forklarte han om Paul Søhols datterbarn, såsom Sigrì Paulsdatter Leine, hennes barn, som var:

Kari Ullern, som var Knut Ullerns moder, ved Fjeld, Rønnau Bønsnes, Gjertrud Leine, og en sønn, Torgaut Svarstad.

Den annen søster Rangdi Paulsdatters datter var:

Ragnhild Stadum, og hun var Anders Stadums og Ole Byes moder.

Nok forklarte han at Rolf Engebretsens Søhols barn var disse:

Jon Rolfsen, som nu i live, og Engebret Rolfsen som bor på Drolsum, Gudbrand Rolfsen og Peder Rolfsen, som nu alle i live, så og Marte Børgen, Åse Løken, Gunild Horum og Birgitte Rolfsdatter Melling.

Derefter ble Knut Ullern tilspurt om ham vitterlig, hvorledes Pilterud har vært skift eller bytt imellem fornevnte søskenlag.

Dertil svarte han at han aldri vet eller minnes, at det har vært skift eller bytt dem imellem. Men de har hatt og brukt det tilsammen med hinannen til seter og hugst.

Fornevnte Knut Ullern sa seg så gammel, at være født førend Calmers krig, da den salige Herre prins Christian ble hyldet i Oslo.

Ole Rudsødegård provet og tilsto, at han minnes det salig Bjørn Deli var i Pilterud med sitt fe, men om han brukte det stadig til seter, det visste han ikke.

S.64 a. Siver Gjesvold provet like enstemmig som fornevnte Ole Rudsødegård, og enn dette videre, at alt så lenge han har vært her i bygden på en 35 års tid, har han ikke hørt eller visst annet, enn Pilterud tilhørte de Søhols folk og Deli-folket.

Ole Pedersen Berg sier seg ved 50 år gammel og født og oppvoksen her i bygden, provet og tilsto, at han ei heller annet hørt eller var vitterlig, enn at Pilterud tilhørte de Søhols og Deli-folk. Knut Halvorsen Leine sier at ha vært her i bygden alt siden Hannibals krig, og eller prøver like enstemmig som fornevnte Ole Pedersen Berg.

Jon Jonsen Hodt provet, at for ungefehr tjuge år siden, var han på Stenshorne på Eiker. Og som Svend Stenshorne var da ikke hjemme, gikk Jon til ham i Hokksund, og spurte om han ville bygsle ham Pilterud. Dertil svarte han: "Jeg er ingen bygselmann dertil, men jeg har en lodt deruti. Vil du bygsle det, da skal du gå til Rolf Søhol og til Bjørn Deli, de er bygselmenn dertil". Videre var ei hans provning derom.

Erik Jonsen Askim provet, at han var i Hokksund med fornevnte Jon Hodt samme tid, og hørte like samme ord og svar av Svend Stenshorne, som Jon Hodt derom provet har.

På disse forskrevne provninger avla alle forinnførte prov deres bogered, således at være uti sannhet.

Svend Fjeld og Jul Rud som og heruti til provs innstevnt, svarte at de tilforn på åsteden har ved deres ed provet i samme sak.

S.64 b. ALMINNELIG SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE
12.oktober 1686.

Var overværende bygdelenismannen Johannes Svarstad. De samme seks lagrettesmenn som retten igår betjente.

Kom da for oss uti rette Nils Hverven av Norderhov, og inngav en rigens citation det.20.aug.1686, hvorved Vexsell Hansen på salig hr.Michel Stubs arvingers vegne, latt hitstevne Siver Gjesvold, for han i noen års tid skal ha brukt den ødegård Vekkeren, og ei tilbøden eller betalt noen landskyld derav. Formener han bør betale den efterstående landskyld med julemark, tredjeårstake, så og at ha sin bygselrett med samt dette års avgrøde forbrutt etc. Den innstevnte Siver Gjesvold møtte i rette, og ei benektet, at der jo står ubetalt 5 års landskyld til nest anstundende jul forfallen av den part, som han uti Vekkeren bruker, nemlig en fjerding. Hvilket han foregiver ikke at være av noen

motvillighet, at han dermed innesittet, men formedelst han ikke av salig hr. Michels arvinger har vært advart og tilsagt, til hvem han samme landskyld på deres vegne skulle yde, så han derfor lovlig kunne vorde quitert.

Ellers foregir han, at han imidlertid og for samme årringer har derav betalt til ko.ma.fogd årlig i odelsskatt og rostjeneste 1 ort 22 skilling, som han formener burde ham avcortes.

Videre ble ei på enten sider inngiven eller forklart.

S.65 a. Da efterdi Siver Gjesvold seg undskylder, at han ei av salig hr. Michel Stubs arvinger advart eller tilsagt, hvem han fornevnte landskyld på deres vegne skulle svare og betale, hvorom ei heller noen bevislighet av citanten fremstilles, så visstes ikke med rette, at han sin bygselrett eller avgrøde kan ha forbrutt, ei heller med julemark kan være forfallen.

Men den resterende landskyld, når den av Siver betalte odelsskatt og rostjeneste avdrages, bør han til benevnte Vekkerens landherre eller dennes fullmektige at betale, det allerede forfalne innen halvmånedsdag med 2 1/2 riksdaler uti omkostning, eller ved vorderings adferd hos ham at utsøkes.

Johannes Svarstad på Elsebet, salig Jens Andersen av Strømsøen, hennes vegne, efter hjemstevne i rette fordret endel som henne skyldig, efter forrig ergangne dom, som efter protocollen befinnes den 7.mars 1684 her på Gomnes tingstue at være dømt, til henne at betale, nemlig:

Gunvald Vik 4-3-9, og hans anpart uti den tildømte omkostning 0-3-4.

Ole Hansen Gjesvold 8-3-15, og uti den tildømte omkostning 0-5-20.

Engell Hansen Gjesvold 0-5-2, og uti den tildømte omkostning 1 ort.

Ole Fjulsrud var også stevnt, men ved Siver Gjesvold fremstillet Elsebets seddel dat. in anno 1684, at han henne betalt det han var skyldig, og derfor frikjent for videre des fordring.

S.65 b. Gunvald Viks kvinne møtte, og sa at hennes mann ei vært tilstede, siden herom ble stevnet. Mente at han endel på denne fordring betalt.

Ole Hansen Gjesvold møtte, og sa seg uti minnelighet at skulle innfinne.

Engell Hansen Gjesvold møtte ikke, men lot ved Siver Gjesvold lyse sitt forfall.

Siver Gjesvold befantes også efter protocollen den 3.okt.1685 at ha lovet at skulle stille Elsebe, Jens Andersens, tilfreds for de 15 daler 2 ort 8 skilling han av henne kreves. Men Siver sier ha derimot levert i Svang, som hun og Anders Olsen fikk hver halvparten av, 7 tylter 18 alen bjelker, tylten 5 rdl. Nok derforuten hun av ham bekommet i Vikersund 4 tylter 5 trær runde bjelker, tylten 2 rdl., som han formente at skulle ha nærmere riktighet om.

Hvorfor efter de fornevnte innciteredes begjæring og påskudd, saken er forfløtt til neste alminnelige saketing.

RETTERGANG PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV 30.okt.1686.

Lagrettesmenn: Ole Siverson Vaker, Lars Veisten, Jens Nordby, Paul Sundby, Engebret Veisten og Halvor Bråk.
Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen og bygdelenmannen Villads Trøgstad.

Kom da for oss uti rette Tomas Gudbrandsen Ask, og inngav en S.66 a. femte stevneseddel av ko.ma.fogd utstedt den 21.hujus, hvorved han til idag hitstevnet Ole Veholt, Torger Breien, Iver Hjelle, Johannes Egge, Ole Bjørke og Augustinus Hauge (= Haga), formedelst de uti hans gård Asks hjemrast og eignedeler, skal ha nedhugget en stor quantitet av master og loddbjelker, hvorpå han og latt gjøre arrest etc.

De forskrevne innstevnte møtte samtlige i egen person tilstede, og alle, untagen Torger Breien, vedgikk at de i denne høst har, efter Jacob Luttes begjæring og på hans vegne, hugget, som han dem foresagt at være i Røysengskogen, åtte tylter loddbjelker. Men Torger Breien sa de, at han ei noe derav hugget.

Citanten Tomas Ask i rette fremstillet en min og lagrettes dom, angående Asks eignedeler og deruti gjorde åvirke, dat. åsteden Ask den 11. og 12.juni 1686.

Derefter fremstillet Tomas Ask trende prov, nemlig Hans Averøen, Anders Karlsrud og Hans Korsdalen, hvilke enstemmig tilsto, at de nestleden tirsdag og onsdag, var efter Tomas Asks begjæring, at efterse og optelle endel ved og loddbjelker, som han seg beklaget, at de fornevnte innstevnte skal ha hugget i hans skog, nemlig Ask skog.

Da befant de uti skogen beliggendes tolv tylter loddbjelker, og de kunne ei rettere se og befinne, enn at samme hugst var gjort uti Tomas Asks hjemrast, efter den dom som gikk nu i sommer, hvilken doms avsikt nu for dem ble opplest.

På denne deres provning avla de deres bogered.

De innstevnte vederparter sa at Jacob Lut er deres hjemmelsmann til forskrevne hugst, og formente at han hertil burde stevnes og kalles.

Ko.ma.fogd påsto og formente, at efterdi de forskrevne innstevnte bønder ei kan benekte at ha gjort den forskrevne skoghugst, som provene forklarer at være uti Tomas Asks skog, at de derfor for slik deres formastelse imot en ergangen dom burde bøte deres sikt til ko.ma.

Tomas Ask formente og sa, at fornevnte de innstevntes påstand, ei burde ansees ham til noen hinder eller oppsettelse, men var dom i saken bgjærendes.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er herom således for rette dømt og avsagt:

At efterdi denne påstevnte skoghugst skal være begåen og beliggende uti Tomas Asks skog og hjemrast, efter de fornevnte trende provs derom gjorde tilstand, og de innciterede bønder som samme hugst, efter egen bekjennelse, begått, ei dertil fremviser noen lovlig hjemmel av Jacob Lut eller andre, så bør de fornevnte

opptelte, såvidt derav uti Askskogen huggen og beliggende, tolv tylter ved og loddbjelker, at være Tomas Ask tilfallen, samt de hugsten begået at pleie deres vold og landnåms bøter efter loven. Item bør Ole Veholt, Iver Hjelle, Johannes Egge, Ole Bjørke og Augustinus Haga at betale til Tomas Ask for denne adferd og processes omkostning hver to riksdaler innen halvmånedsdag, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

RETTERGANG PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE 22. 9.br.(nov.) 1686.
S.67 a.

Var overværende bygdelenmannen Johannes Svarstad samt efterskrevne lagrettesmenn: Hovord Moe, Kristoffer Bili, Tolle Gjesvold, Rasmus Gomnes, Elling Svarstad og Siver Gomnes.

Kom da for oss uti rette monsr.Jacob Pedersen Aalborg av Bragernes, og i rette fordret den fra seneste 11.okt. oppsatte sak imellem ham og Sr.Christen Christensen.

Hvor nu monsr.Jacob Pedersen samtykte og vedtok, at la seg av Michel Ulleland tilsvare de et hundrede og 22 riksdaler, efter den av Sr.Christen Christensen irettelagte Michels missive dat.3.sept.1686.

Og ble ellers videre av Jacob Pedersen i retten fremvist en copie under Christen Christensens hånd, av den quitering som han av Jacob erholdet, for de efter contracten leverte bord, dat.5.mai 1680.

Nok påsto Jacob Pedersen, at foruten forrige oppskrevne omkostning, burde ham også denne reises omkostning av Christen Christensen, med alt det annet, efter hans regning restitueres. På Sr.Christen Christensens vegne møtte hans fullmektige tjener Christen Christensen, og refererte seg til hans husbands forrige inngivende og påstand.

Og ble ei videre av partene på enten sider inngiven eller forklart, men avvartede dom i saken.

Avsagt:

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, og efterdi parternes regning er med muligste flid confereret og overveiet, S.67 b. eragtes den efter voris skjønnsomhet av efterfølgende beskaffenhed.

Citanten monsr.Jacob Pedersens regning og krav summa, foruten den pretenderende rente og omkostning, bedrager seg 981 rdl.12 sk. Derimot er Sr.Christen Christensens protestationer til avcortning, efter forinntagne hans inngivne gjenregning, og derpå fulgte voris kjennelse postvis som følger:

1.og 2.post, angående 250 rdl., item 192 rdl.2 ort befinner seg riktig uten disput i begge deres regninger. Til avcortning er 442 rdl.2 ort.

3.post om de 86 rdl.2 ort 1 1/2 sk. som Christen Christensen på Jacob Pedersens vegne svart Johan Tommesen, og Jacob ei vil godtgjøre, det forklares dog bedre med Jacobs missive Christen

Christensen tilskreven, dat.30. 9.br.1680, des post scriptum melder at Jacob har beløvet Johan Tommesen at sådan på hans vegne til Christen Christensen clarere. Derpå følger også Jon Tommesens svar på Christen Christensens skrivelse den 30.sept.1686, at det ham således både hos Christen og Jacob er beregnet. Derfor bør også samme 86 rdl.2 ort 1 1/2 sk. at komme Christen Christensen til avcortning uti Jacobs regning.

4.post, angående 87 rdl.3 ort 1 sk., som Jacob foregir at skulle komme til gode på deres contract som in anno 1680 sluttet, såsom at skulle fattis på tallet av bordene da de ble levert på Bragernes, av de gode bord 2 rixhundred for 19 daler. Hvilket således at være riktig, forklarte Jacob med den anviste copie av S.68 a. Christens erholdne quiteringsseddel for bordenes leverants. Item 2 rdl.1 ort 1 sk. som bordene efter contracten over alt skulle bedrage seg ringere enn den derfor oppebårne 1500 rdl, som seg også således befinner.

Men hva seg belanger de 66 1/2 daler for 700 av samme bord, som skulle være utvraket, derom forestiller Jacob Pedersen aldeles intet til bevisning om samme bords utvrakelse, langt mindre at de er Christen Christensen igjen anvist eller tilbøden. Hvorfor det ham ei heller uten bedre bevislighet kan tilkjennes, imot Christen Christensens fragåelse. Forblir så av den post imidlertid til avgang 66 rdl.2 ort.

5.og 6.post angående først 4 rdl.3 ort 12 sk., nok 4 rdl.3 ort som tvende ganger skulle vært ført på regning, item 2 rdl.1 ort for 12 pund lin som igjen levert, hvilket av Jacob samtykt at komme Christen til avgang, er 11 rdl.3 ort 12 skilling.

7.post for en bordtrosse 7 daler 18 sk. kommer overens med begge deres regninger, og bør avcortet 7 rdl.18 sk.

8.post om 2 ort på en natt trøye og 4 rdl. for et par silkestrømper, som Jacob er gestendig. Derfor kunne det ei heller uten annen bevis og forklaring føres til avdrag.

9.post om 10 daler 3 ort 18 sk., som Christen foregir, at Jacobs seneste regning skulle være høyere enn forrige, det forklarte Jacob at entstå av 8 3/4 alen blommet atlask, som siden bekommet, og således har sin riktighet.

10.post er 12 rdl. som Christen tilkommer efter derom i retten fremviste Jacob Pedersens seddel dat.10.juli 1679. Hvorimot Jacob S.68 b. intet hadde at fremvise da i andre måter at være svart eller claret. Derfor bør de at komme Christen Christensen til gode, er 12 rdl.

11.post, er 122 rdl. som Christen Christensen foregir at Michel Ulland på hans vegne skulle svare, hvilket Jacob Pedersen også idag nu her for retten har vedtatt. Hvorfor samme post uten videre disput kommer Christen Christensen til avcortning, som er 122 rdl.

Og forblir i forbemelte måter av Sr.Christen Christensens gjenregnings summa, som ham kommer til gode og avcortning uti forskrevne Jacob Pedersens fordring de 981 rdl.12 skilling, 748 rdl.2 ort 7 1/2 skilling. Blir så efter des avdragelse av de 981 rdl.12 sk. hos Christen Christensen til rest 232 rdl.2 ort 4 1/2 skilling.

Hvilke 232 rdl.2 ort 4 1/2 sk. Sr.Christen Christensen hermed er tilfunden at betale til Sr.Jacob Pedersen innen halvmånedsdag,

eller ved adferd efter lovens måte, med samt 20 rdl. for denne process's omkostning etc.

Men hva seg angår den pretenderende rente, så efterdi det ei entstår av contantforstrekning eller rentes forskrivelse, men av vare som med profit forhandles, og finnes regning imot regning, som ei tilforn avregnet eller liquideret, men mere hittil stått dem imellem uti disput, så kunne ei noen rente derav tilkjennes. S.69 a.

Belangende den annen sak imellem salig Claus Trondsens arvinger som citant på den ene, og Sr.Jacob Lutt på den annen side, som i ligemåde fra nestleden 11.okt. til idag ble opptagen, derom møtte nu ingen enten på citantenes eller vederpartenes vegne, saken at i rette fordre.

Hvorfor ei noe derutinnen denne sinde kunne vedgjøres, men dermed til neste ting beror.

RETTERGANG PÅ MARIGÅRD OG DES FORMENTLIG EIGEDELER VED
VESTRE BYTINGSKJENN (Buttenkjenn) 4.des.1686.

Hosværende fogdens fullmektige tjener Christian Tommesen, samt efternevnte lagrettesmenn: Lars Rakkestad, Engebret Veisten, Anund Lerberg, Tore Deli, Jens Nordby og Lars Veisten.

Kom da for oss uti rette monsr.Jørgen Larsen vaanhaftig på Hønen, og innga en femte stevneseddel og arrest av ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen utstedt, dat.28. 9.br.1686, hvorved han hitstevnet hr.lagmann Sr.Jørgen Phillipsens sagfogd Anders Jørgensen, så og Søren Olsen og Jon Vågårds sønn, som med hr.lagmanns holøkse skal ha merket en andel trær og bjelker, som Halvor Tollefsen efter Jørgen Larsens bevilling, og til ko.ma.tjeneste skal ha latt hugge uti Marigårds skog, og Ole Knestang, Engebret Tone (Toen) og Gudbrand Berg seg understået at kjøre og fremdrive, med videre hugst uti skogen begått etc.

S.69 b. Item og dertil stevnet Jon Vågård, så og hr.lagmann Sr:Jørgen Phillipsen, som skrevet sitt svar på samme stevneseddel, dat.30. 9.br.1686.

På alle de innstevntes vegne møtte velbt. hr.lagmann Sr.Jørgen Phillipsens fullmektige tjener velagt Nils Jacobsen, og foregav at den av Jørgen Larsen påstevnte forretning med hugstens merkning og fremkjørsel, er skjedd efter hans husbonds hr.lagmanns befaling, og han dertil går dem uti hjemmels sted, formenende at være huggen uti Vågårds eignedeler og "formercher". Ble så videre av citanten Jørgen Larsen produsert hans skriftlige innlegg dat.idag. Så og den i samme innlegg påberopende dom, dat.16. 9.br. og 11.des.1685.

Nils Jacobsen refererte seg til sin husbonds svar, som han har skrevet på Jørgen Larsens stevningsseddel.

Jørgen Larsen videre formente, at fornevnte "vids" (veds) utdrift ei burde tåle noen "forhall", eftersom den ved contract og til

visse tids leverants til ko.ma.tjeneste er forbunden. Formente også at de fornevnte personer som seg understået veden at merke og kjøre, derfor tilbørlig bør lide og innstå, efter derom videre hans innleggs anledning. Og hr.lagmann Sr.Jørgen Phillipsens hjemmel, som påberopes, dem ei deruti tjenlig til noen befrielse. De fornevnte omtvistige loddbjelker er oss anvist, som vi på åsteden beseet. Og befunden at være beliggende og huggen straks ved og omkring et kjenn, som de kalte Vestre Buttingskjenn, S.70 a. såsom på den nordre, nordvest, østre og søndre side av samme kjenn. Men vi så intet at være hugget eller fremkjørt fra dets vestre side.

Samme Buttingskjenn er beliggende mest uti sydøst , ungefehr en god halv fjerding veis vei ifra det lille kjenn, som de kalte Askelikjennet. Benevnte Byttingskjenn oss syntes at være beliggende mest uti nordøst fra Marigård etc.

Videre ble nu ei uti saken inngiven eller forklart.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks forberørte leilighet, denne omtvistige hugst angående, som efter monsr.Jørgen Larsens hjemmel og til ko.ma.tjeneste skal være begått norden og nordvest samt østen og sønden ved det vestre Butingskjenn, formenende at være uti Marigårds eiger, hvilken hugst veledle hr.lagmann Sr.Jørgen Phillipsen skal ha latt merke, og seg vil tilegne med formening at være huggen uti hans skog til Vågård, så er her ikke anvist eller bevist noe nærmere eller etterrettligere skjelne og dele imellem Vågårds og Marigårds skog og eiedeler på den side, enn hvis den formelte irettelagte dom og deruti innførte prov ommelder, at Vågårds eidedeler skulle gå i Askelikjenn.

Og denne påstevnte hugst befinnes som forbemelt ungefehr en halv fjerding veis, såsom i sydøst derifra. Ei heller er her nu stevnt på noe annet deles forretning eller anvisning. Tilmed befinnes den merkning og kjørsel som hans veledelhet hr.lagmann Sr.Jørgen Phillipsen på denne omtvistige hugst latt gjøre, ei at være s.70 b. skjedd ved noen lovlig adferd, såsom arrest, stevnemål og rettens søkning etc.

Altså vites ikke for denne sinde herutinnen rettere at kjenne og forefinne, enn at bemelte hugst og bjelker, som på fornevnte steder ved Vestre Butingskjenn befinnes og begått, jo for det første bør følge Jørgen Larsen eller hans hjemmel, alt inntil om hr.lagmann kan seg samme eidedeler med bedre bevislighet ved lov og rett tilvinne. Hvilket om så skjer, da for denne hugst at ha sin regress til Jørgen Larsen for des skades oppretning efter lovlig taksering og vordering, uti anseende at veden som til ko.ma.tjeneste skal fremdrives, ei kan underståes ved lang opphold eller sequestration at forhindre. Belangende de innciterede, som veden, uten lovlig adfart, merket og endel kjørt til veie, hvorav denne prosess's omkostning entstår, da bør de derfor at betale Jørgen Larsen ti riksdaler tilsammen, til hvis betaling deres hjemmelsmann vel holder dem skadesløs.

Tilføyet i margin: Anno 1688 den 27.oktober, er denne dom og avsigtt confirmeret av ko.mays. høyesteret på Kiøbenhavns slott.

ALMINNELIG SAKE- OG SKATTETING PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV
13.desember 1686.

Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen, bygdelensmannen Villads Trøgstad, samt efternevnte lagrettesmenn: Knut Veien, Jens Sørum, Kristoffer Haldum, Knut Ve, Nils Follum, Tomas Hauge (også kalt Opsal i Heradsbygda), Torger Breien, Johannes Egge, Mads Lerberg, Kristoffer Røyseng, Iver Halsteinrud og Jens Nordby.

S.71 a.

Hvor da velermelte ko.ma.fogd lot opplese og forkynne hans exl.hr.stiftsbefalingsmann og hans høyærverdighet superintendentens, efter kongl.nådigste befaling, gjorde takst på alle slags malt og umalt kornvare, enten det er landskyld, leding eller tiende for nærværende år 1686. Er som følger:

Et skippund rug, hvete eller erter, som er malt i mel, at betales 5 rdl.2 ort.

En tønne rug, torekorn (seksradet nakent bygg), hvete eller erter, 2 rdl.

Et skippund byggmel eller malt, 4 rdl.2 ort.

En tønne bygg eller byggmalt, 1 rdl.2 ort.

Et skippund blandingsmalt eller mel, 4 rdl.

En tønne blandkorn eller blandingsmalt, 1 rdl.1 ort.

Et skippund havre eller havremalt, 3 rdl.

en tønne havre eller havremalt, 3 ort.

En tønne lett korn, 3 ort.

Des copie under voris gunstige hr.amtmanns hånd.

Den hederlige og høylærde mann, mr.(magister) Peder Jacobsen Holm latt tinglyse et pantebrev av velb.hr.assessor og lagmann Sr.Lars Christensen til ham utstedt, på 755 rdl. pantepenge. Hvorfor ham i blant annet til forsikring og ipantsatt tvende sager liggende på Kvernesunds ødegårds grunn ved Hønefoss her i Norderhov prestegjeld, som av madame Maren Stochflet tilforhandlet. Er datert den 18.juli 1686.

S.71 b.

Truls Gjermundbo lot tinglyse et skjøte av Alf Hansen Bølgen til ham utstedt, på et skippund og 1 2/3 lispund byggmel med bygsel og herlighet uti hans gård Bølgen, dat.17. 9.br.1686.

Nok lot Truls Gjermundbo tinglyse et skjøte av Peder Knestang til ham utstedt, på 3 fjerdinge og 5/6 lispund byggmalt årlig landskyld med bygsel uti Bølgen, dat.17. 9.br.1686.

Gudbrand Halvorsen Berg lot tinglyse et pantebrev av Paul Gundersen Klekken til ham utstedt, på en ødegård, navnlig Teserud, underliggende hans påboende gård Klekken, og til brukelig pant for tredve riksdaler pantepenge. Er datert den 23.desember 1685.

Paul Haukedal av Soknedalen lot tinglyse et makeskiftebrev, hvorved Ole Kolbjørnsen Snodalen til Paul Siverson avhender 16 settinger uti Haukedalen med bygsel og åsete. Derimot han igjen bekommet tolv settinger uti Snodalen med bygsel og åsete, og tjue riksdaler uti mellemlags penge. Item halvpart uti en av ham oppbygd låve og høyløe på Snodalen. Nok en rødningsplass som tiforn ligget under Haukedalen, kalles Flaskerud, skyldende et skinn. Er datert 6.okt.1685. Nok lot han tinglyse likelydende gjenpart av samme brev. Nok lot bemelte Paul Haukedalen tinglyse et skjøte av Ole Knutsen Gare i Vegglis anneks i Numedal til bemelte Paul Haukedalen utstedt, på all hans odel og løsensrett og tilstand til bemelte Snodalen, datert Bottolsmess 1684.

S.72.

Nok lot bemelte Paul Haukedal tinglyse et skjøte av salig Tosten Knutsen Bergs barn og arvinger til Ole Pedersen Kjos utstedt, på all den odelsrett og tilstand, som dem efter fornevnte deres salige fader kunne tilstå og være berettiget uti en gårdplass kalles Land i Soknedalen, dat.5.juli 1684.

Belangende de stevninger som regimentsskriveren Sr.Søren Bartrum nestleden ting den 8.oktober lot i retten inngi over endel ved Hønefoss for slagsmål og des like, så møtte nu ingen på Sr.Bartrums vegne til samme saker videre at i rette fordre. Men angående den desput som bemelte seneste ting innfalt mellem ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen og bemelte Bartrum om hvilken av dem berettiget på ko.ma. vegne samme sak at søke og påtale, da lot nu velbemelte Sr.Henrik Pettersen opplese en ordre ham fra Rentecammeret tilskreven, dat.23.okt.1686, som forklarer at sakefalls påtale og oppebørsel på offiserer, rytter og dragoner gående, til fogden henhører. Hvorfor efter samme stevнемål nu ei noe var at foretage eller vedgjøres etc.

Belangende den sak med Ole Haraldsen Hval, som han av ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen søkes og tiltales for, at skulle ha begått leiermål med den fengslige anholdne Ole Knutsen Hvals kvinne, Barbro Andersdatter, såvel og samme kvinne for hennes forseelse etc, hvilke begge personlig seg for retten fremstillet. S.72 b. Og ble ennu av Ole Haraldsen fremlagt en skriftlig attest av den hederlige mann hr.Peder Rasmussen, at bemelte Barbro Andersdatter nestleden den 18.oktober for ham bekjent, at hun ikke hatt med faderen, men allene uti hennes ungdoms tid hatt med sønnen at bestille. Hvilken attest nu lydeligen for bemelte Barbro ble opplest, som hun vedsto, at hun således for presten bekjent, som den inneholder. Og det ennu vedsto og sa, at hun aldri begått leiermål med fornevnte Ole Haraldsen, eller han i så måte hatt med henne at bestille.

Og sa videre, at hennes mann Ole Knutsen hadde truet henne til at gjøre den bekjennelse, som hun tilforn gjort. Og sa at Ole Haraldsens kvinne har først vært årsak dertil, og sagt sådant for

Barbros mann. Hvorefter han henne således truet, at hun ikke visste hva hun skulle gjøre, og ble derover likesom forstyrret. Sa og at hun aldri hatt legemlig omgjengelse med noen annen mannsperson enn hennes egen ektemann, untagen i hennes ungdoms tid, da hun engang hatt med Ole Haraldsen Hvals sønn at bestille. Sa også at hun aldri visste, at Ole Haraldsen noen tid begjærte at bedrive utukt med henne.

Og således fragår hennes forrige bekjennelser.

Kongl.ma.fogd Sr.Henrik Pettersen formente, at denne fornevnte hennes benektelse ei kan eller bør ansees imot hennes forrig S.73 a. gjorde bekjennelser, og at det er kjennsgjærning, at hun ei har visst seg uskyldig, idet hun brøt jernen og rømt av sitt fengsel.

Og derfor formente, at både hun og Ole Haraldsen burde lide og straffes efter hans forrig irettesettelser, og derefter begjærte dom i saken.

Imot det fogden beskylder Barbro Andersdatter, at skulle brutt jernen og rømt av fengselet, svarte hun at hun det ei anderledes brøt eller rømt, enn hun falt ned av badstuehjellen. Da gikk låsen sønder som satt for bolten på hennes ben. Og hun ble derefter to eller tre dager på Trøgstad, og ei rømte noen sted, eller anderledes enn den tid hun gikk så løs, ville hun allene gå hjem at se til sitt barn. Men som hun så at vakten kom efter henne, steg hun av veien bak en stubbe, mens de gikk omkring henne. Og det var noe ut på aftenen og var mørkt, og var ved vinternatts tid. Og som hun kom til Kvernbergsund, fant hun vakten for seg der, og fulgte dem tilbake igjen til Trøgstad. Ole Haraldsen inngav sitt skriftlige innlegg datert 12.hujus. Videre ble ei av partene på enten sider inngiven eller forebragt. Avsagt:

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, er således forefunden:

S.73 b. At efterdi her ei er i rette ført noen annen bevislighet til de beskyldninger, som Barbro Andersdatter har tillagt Ole Haraldsen Hval, at skulle på underskedlige tider ha begått leiermål med henne, uten bare og allene hennes egne ord og beskyldninger, hvilket hun siden har fragått, og som den hederlige mann hr.Peder Rasmussen, Guds ords medtjener her til menigheten, med flere hosværende, efter derom hans skriftlige attest, anderledes bekjent, at hun allene hatt med sønnen, uti deres ungdoms tid, og ei med faderen at bestille.

Og at hun undertiden så fortumlet i hodet, at hun ikke vet hva hun tar seg til, sier eller gjør.

Hvilken bekjennelse, efter at den for henne opplest, hun endnu her for retten vedsto.

Og dette endnu ydermere, at hennes mann Ole Knutsen har truet henne til de forrige bekjennelser og beskyldninger, som hun tilforn gjort både på Ole Haraldsen og seg selv. Hvilket og erskinner av endel de forinnførte provs tilstand, såsom i synderlighet Søren Emanuelen og hans kvinnes, item Jesper Gregersen og hans kvinnes, så og Maren Enevoldsdatters, deres provning, det hun seg beklaget, at ha til de forrige beskyldninger vært tiltruet av bemelte hennes mann.

Og det nu ganske fragåen, og sier at hun aldri i så måte ved løsaktighet eller leiermål hatt med Ole Haraldsen at bestille, eller han slikt av henne begjært etc. Hvorav sluttet at hennes ord og beskyldninger, uten annen nøyaktigere bevis, svare lite eller intet kan stå til troende S.74 a. eller være at følge imot Ole Haraldsen Hvals standhaftige og hårde benektelse. Så vites ikke rettere efter voris skjønnsomhet herutinnen at kjenne, enn at Ole Haraldsen Hval for sådan hennes tillegg og beskyldning bør være såsom sakesløs og frikjent. Men hvorledes med bemelte Barbro Andersdatter for hennes meget grove og ubeviselige tillegg og beskyldninger, både på ham og seg selv, des forseelse og påfølgende straff skal forholdes, det remitteres til vores gunstige overdommer, veledle hr.lagmanns påkjennelse.

ALMINNELIG SAKETING PÅ GOMNES TINGSTUE I HOLE 15.des.1686.

Var overværende ko.ma.fogd Sr.Henrik Pettersens fullmektige tjener velagt Christian Tommesen, bygdelenmannen Johannes Svarstad, samt efternevnte lagrettesmenn: Gudbrand Gomnes, Jul Rud, Klaus Hundstad, Tarald Solberg, Ole Berg og Siver Gomnes.

Belangende den fra seneste ting fløtte sak imellem salig Claus Trondsens arvinger og Sr.Jacob Lut, angående Frooug (Frøyhov,Frøhaug), så møtte nu på citantenes vegne Tore Christensen, og saken igjen i rette fordret. Og på vederpartens Sr.Jacob Luts vegne, møtte hans landbonde Peder Haugnord (Hamnor), og inngav hans skriftlige innlegg dat.idag.

Nok inngav han en copie under byskriveren i Bragernes Peder S.74 b. Hansens hånd, av forrig byfogd salig Christopher Hansens avsigt imellem Jacob Lut og salig Claus Trondsen og Sr.Lars Christensen angående 222 rdl., som de tildømt til Lut at betale, dat.13.okt-1669. Videre fremla han tvende sedler av Jon Simensen utgiven, på 46 tylter tømmer, dat.4.og 9.juni 1671. Nok fremla han en Sr.Jacob Luts til hr.assessor Lars Christensen utstedte revers, dat.18.jan.1684, som fra mr.(magister) Tomas Russell av Jacob Lut innfridd, hvoruti finnes innberegnet den halvpart av forinnbemelte 222 rdl. at være Jacob godtgjort etc. Nok fremla han Sr.Jacob Luts regning imot salig Claus Trondsens arvinger, bedragende med capital og rente til 524 rdl.3 sk. dat.idag.

Videre ble ei på enten sider inngiven eller forklart. Da efterdi Sr.Jacob Lut ikke allene ved sin inngivne innlegg og protestation desputerer den handling om Frøhaug ikke at være så fullkommen sluttet, eller med behørig skjøte og hjemmel forsikret, at han efter hans missive eller begjæringer kunne

begjærte han ennu stevne målets forfløttelse til neste alminnelige saketing, så at han til des ved ko.ma.fogds assistents, kan vorde ført for retten efter kjøpebolken 5.capt., des anledning.

Christian Tommesen på sin husbands vegne, efter hjemstevne i rette fordret Fredrik Johansen i Skjærdalen for ølsalg og tapperi imot recessen og kongl.forordning.

Samme Fredrik Johansen møtte i rette og seg høyelig undskyldte, at han ei anderledes har holdt noen ølsalg, enn han undertiden kunne ha, såsom utav hans sagkost, latt brygge en setting malt eller to, og aldri over et quarter, hvorav han undertiden kunne ha solgt en tørstedrikk, og ikke til noen overflødighet eller uskikkelighet.

Var innstendig begjærende, at det ham denne sinde måtte vorde efterlatt, og belovet seg efterdags seg derfra at entholde.

Efter sådan hans undskyldning, og ei føres noen annen bevislighet, at ha til overflødighet eller uskikkelighet holt noen ølsalg, da kunne ham denne sinde ei kjennes til noen brødfeldighet, dog at han efterdags, efter hans løfte, entholder seg fra slikt ølsalg som forbemelt.

S.76 b.

Den søkning og tiltale, som Johannes Svarstad nestleden ting på Elsebet, salig Jens Andersens vegne, i rette søkte endel bønder for gjeld, samtykte han ennu videre at bero til neste saketing, uti forhåpning, at de seg desforinnen uti minnelighet innfinner.

Det gamle Aar vi hermed Ende.
Gud oss fremdelis sin Naade Sende.

Hin geet die Zeit.
Her komt der Todt.
Ornens oh thu Recht.
Und fürchte Gott.

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
		Hannibals krig	33	45
		Hollerud	33	42
		Skjærdals kverner	33	25
		Stavlumbakken	33	28
		Heen, Ytre Ådalen	33	29
		Heen	33	29, 30, 39
		Fjell, Fjeld i Hole	33	30, 40, 42, 44
		Vaker øvre	33	30
		Horum, Hole	33	31, 40, 42
		Paulsrud, Norderhov	33	31
		Ådalen	33	32
		Hedals elv	33	34
		Gunderud	33	35
		Jonsrud nedre (Åsa)	33	35
		Valders	33	4
		Norderhov hestegård	33	35
		Svangstranden	33	37
		Vikersund	33	38, 46
		Pålsrud, i Norderhov	33	40
		Frøye (Frøhaug)	33	42, 43, 55
		Bølgen	33	52
		Pilterud,	33	44, 45
		Frokslandet	33	8
		Land i soknedalen	33	53
		Stenshorne, Eiker	33	45
		Hokksund	33	45
		Vekkeren	33	45
		Svang	33	46
		Røysengskogen	33	47
		Ask skog	33	47, 48
		Marigårds skog	33	50
		Buttingskjenn vestr	33	51
		Askelikjennet	33	51
		Vågård	33	51
		Åklangelven	33	14
		Teserud >degtrd	33	52
		Kvernsund	33	54
		Hønen	33	17, 33, 34, 38, 50
		Ringerike	33	1, 2, 7, 23, 35
		Norderhov kirke	33	4
		Hole	33	1, 7, 23, 45
		Norderhov	33	1, 7, 12, 15, 19, 30
		Løken Store	33	3
		Ask	33	12, 13, 15, 47
		Juveren	33	5, 8, 9
		Bragernes	33	6, 38, 49
		Hjelle	33	13, 14, 15
		Gomnes	33	7, 23, 39, 45, 46, 55
		Veholt	33	14
		Christiania skole	33	7
		Modum	33	27, 28
		Juvernlandet	33	8
		Frok	33	8, 9
		By	33	9
		Land	33	10
		Stein	33	10
		Bårdrud	33	11, 12, 22, 33
		Bytingkjenn=Buttenk	33	50
		Engelien	33	14

Ådalen kirke (1686)	33	32
Snodalen	33	53
Strand på Modum	33	21
Allmannveien	33	12
Langdal	33	13
Jacob Luttetts gruve	33	13
Gåsefetten	33	14
Fosse sag	33	15
Berger sag	33	15
Gile nørdrø	33	15
Semmen søre	33	17
Setrang	33	30,31
Somdalstuen	33	20
Ringerike	33	22
Vaker øvre	33	42
Storøen	33	23,40
Rytterager	33	23,40
Veme nedre	33	11,12
Kvernsunds ødegaard	33	30,52
Inglie	33	13
Søhøls folk	33	45
Deli-folket	33	45
Trøgstad, Norderhov	33	1,15,19,30,32,37,47,52,54
Christiania	33	1,7,30
Høgsrud, i Slidre	33	10
Gunderud, Norderhov	33	1
Nes, Ådalen	33	1,2,3,4
Tandberg	33	11
Gundereng	33	30
Hallingby	33	18
Klekken	33	52
Flaskerud u/Haukeda	33	53
Skjærstjøen	33	12,13,15
Hønefossen	33	15,30,34,52,53
Hauge (Haga)	33	14
Calmers krig	33	45
Marigård	33	50,51
Svarverud	33	30
Norderhov	33	11,12,40,52
Åklengen	33	12,13,15
Hallingdal	33	22,23
Holleiknuten	33	14
Semmen	33	27
Gardhamar søndre	33	15
Slora plass	33	30
Viker kirke	33	19
Pjåka	33	30

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
=====	=====	=====	=====	=====
Abel	Jensdatter på	Rognerud	33	28
Abraham	Isaksen	(Sorenskr.på Aker)	33	24,41
Albrit	Kruse		33	12,14,25,26,43,56
Alf		Horum	33	31,40,42
Alf	Hansen	Bølgen	33	52
Alf		Gundersby	33	1
Amund	på	Jonsrud nedre (□sa)	33	35
Amund		Stadum	33	5
Anders	Olsen	Kjølstad	33	31,40
Anders		Karlsruud	33	13,47
Anders	Jørgensen		33	17,21,43,50,56
Anders	Nilsen Moss		33	33
Anders		Rud	33	7,40

Anders	Bron		33	4, 5, 8, 9
Anders		Stadum	33	44
Anders	Jørgensen ved	Viul	33	31
Anders	Olsen ved	Hønefoss	33	6, 7
Anders		By	33	9, 10
Anders		Hverven	33	35
Anders	Halvorsen	Helland av Jevnaker	33	20
Anders		Horum	33	31, 40, 42
Anders	Halvorsen		33	17
Anders	Olsen av	Strømsøen	33	1, 22, 37, 38,
Anders		Sørum, Hole gjeld	33	39
Anders	Tordsen		33	38
Anders +	Pedersen i	Christiania	33	2
Anders +	Pedersen		33	16
Anne	Sal.L.Larsen		33	2
Anne	Clausdatter		33	21
Anne	Svenske		33	34
Anne	Tordsdatter		33	32
Anne	Klausdatter		33	31, 32
Anne	Toresdatter		33	17, 21
Anne	tjenestepige v	Hønnefoss	33	31
Anne	Nilsdatter	Rognerud	33	28
Anund		Lerberg	33	50
Arilds tid			33	13, 35
Asle	Halvorsen		33	1, 2, 3, 4
Augustinus		Hauge (Haga)	33	47, 48
Barbra (o)	Andersdatter	Hval i Ådal	33	6, 17, 18, 19, 20, 21, 31, 32, 53, 54, 55
Bent	Nilsen (Aslesen)		33	8, 9,
Bent	Nilsen,	(Tjente på Semmen)	33	27
Birgitte	Rolfsdatter	Melling	33	44
Bjørn		Flechesiø=Flekshaug	33	1
Bjørn		Deli	33	45
Bjørn +		Deli	33	45
Bård		Meldingstøen	33	5
Christen	Christensen		33	24, 25, 31, 40, 41, 42, 43, 48, 49
Christen	Hansen		33	16
Christian	Møller		33	22, 23
Christian	Tommesen		33	3, 7, 11, 23, 24, 25, 29, 39, 40, 50,
Christian	Tommesen		33	55, 56, 57,
Christian +	(Prins)		33	45
Christopher	Christensen		33	36
Christophr+	Hansen		33	35, 43, 55
Claus	Alant		33	12, 13, 14
Claus	Andersen Laare		33	1
Claus	Mikkelsen ved	Hønefoss	33	2, 16
Claus +	Trondsen		33	35, 36, 42, 43, 50, 55, 56
Cornelius	glassmester		33	4, 5, 6, 9, 10
Einert	Nilsen		33	31, 40
Eli	Eriksdatter		33	11
Elling		Svarstad	33	23, 40, 48
Elsebe (t)	Sal.J.Andersen	Strømsø	33	36, 46, 57
Engebret		Toen	33	50
Engebret	Rolfsen	Drolsum, Modum	33	44
Engebret		Frøye	33	43
Engebret		Veisten	33	12, 47, 50
Engebret	Paulsen	Søhol	33	44
Engebret		Hesselberg	33	31, 35
Engebret	Pedersen	Gardhamar	33	15
Engebret	Trondsen	(Stadum)	33	12
Engebret +		Hjelle	33	13, 14
Engell	Hansen	Gjesvold	33	46
Erik	Olsen		33	33, 34
Erik		Aurdal	33	1

Erik	Jonsen	Askim	33	44,45
Erik	Nilsen	Nes,Ådal	33	1,2,3
Erik		Slevik	33	12,
Even	på	Jonsrud	33	35
Fredrik	Johansen i	Skjærdalen	33	57
Gabriel	Bron av	Bragernes	33	2,16,30,40
Gjertrud		Leine	33	44
Gjertrud	Jonsdatter	Skjør vold	33	44
Gjurd		Rud	33	44
Gudbrand		Berg	33	50
Gudbrand		Hov	33	3
Gudbrand	Ellingsen	Nes,Ådal	33	1,2
Gudbrand	Nilsen	Nes,Ådal	33	1,2
Gudbrand	Rolfsen		33	44
Gudbrand		Gomnes	33	55
Gudbrand		Hollerud	33	23
Gudbrand	Olsen på	Vaker øvre	33	30
Gudbrand	Olsen	Bergsund	33	22,27
Gudbrand	Iversen	Setrang	33	30,31
Gudbrand	Halvorsen	Berg	33	52
Gudbrand		Stiksrud	33	1
Gul		By	33	9,10
Gul	Nilsen	By	33	9
Gunder	Sørensen ved	Hønefoss	33	35,36
Gunild	Rolfsdatter	Horum	33	44
Gunvald		Vik	33	26,46
Halvor		Bråk	33	12,47
Halvor	Tollesen av	Bragernes	33	15,17,34
Halvor	Tollefsen		33	50
Halvor		Setrang	33	1,31
Hans	Jacobsen		33	2
Hans		Averøen	33	13,47
Hans		By,Bye	33	9,10,56
Hans		Korsdal (en)	33	12,13,47
Hans	Holst		33	35
Hans	Hansen		33	33,34
Hans	Johansen		33	4
Hans	Grasch	(Skomaker)	33	15
Hans	Brønildsen		33	12
Hans +	Trolle		33	23
Hans Henrik	Schoor		33	33
Harald		Frok	33	35,36
Harald	Olsen		33	18,20
Helge		Berg	33	11
Helge		Alme	33	34
Helloug		Fjell	33	23
Henrik	Pettersen		33	55
Henrik	Pettersen		33	30,33,34,35,39,40,47,50,52,53,54
Henrik	Pettersen		33	1,2,3,6,7,15,16,17,21,23,27,28,29
Henrik +	Holst		33	35
Hover	Engebretsen	Hundstad øvre	33	44
Hover		Moe	33	40,
Hovord		Moe	33	47,
Ingeborg		Bakås	33	14
Ingeborg	Olsdatter	Akerløkken	33	12
Ingri	Engebretsdatter	Stadum vestre	33	44
Iver		Hjelle	33	12,27,47,48
Iver		Halsteinsrud	33	15,27,29,52
Jacob	Povelsen av	Bragernes	33	42,43
Jacob	Lut,Lutte,Lutti		33	43,47,55,56
Jacob		Trøttelsrud	33	34
Jacob	Paulsen av	Bragernes	33	29,35,36
Jacob	Bertelsen		33	23

Jacob	Lut, Lutte, Lutti		33	7, 8, 12, 13, 14, 23, 24, 25, 26, 40, 41, 42
Jacob		Vesteren (Nesteren)	33	5
Jacob	Jacobsen		33	22, 33, 37
Jacob	Peders:	Aalborg Bragernes	33	24, 40, 41, 42, 48, 49
Jens		Nordby	33	47, 50, 52
Jens	Jonsen ved	Hønefoss	33	20
Jens		Sørum	33	11, 15, 27, 29, 30, 52
Jens		Solgaard	33	7, 8, 23, 40
Jens	Nilsen	Kjølstad	33	31, 40
Jens	Sørensen		33	15
Jens	Tygesen		33	17
Jens	Christophersen	Bragernes	33	22
Jens +	Pedersen på	Bragernes	33	15
Jens +	Pedersen		33	6, 17, 38
Jens +	Andersen av	Strømsø	33	36, 46, 57
Jesper	Gregersen		33	16, 17, 21, 31, 32, 54
Johan	Tommesen		33	41, 48
Johan	Bøchmand		33	29
Johan von	Capel		33	29
Johanne	Kristensdatter		33	31, 32
Johannes		Ve	33	12
Johannes		Svarstad	33	7, 9, 10, 23, 39, 40, 45, 46, 48, 55, 57
Johannes	Abrahamsen		33	9
Johannes	Licht (?)		33	23
Johannes		Egge	33	27, 30, 47, 48, 52
Jon	Jensen	Hallingby	33	28
Jon	Trondsen	Stadum	33	11
Jon	Tommesen		33	49
Jon	Jonsen	Nordby, Norderhov	33	44
Jon	Rolfsen	Drolsum i Modum	33	42
Jon		Opperud	33	15
Jon	Jonsen Hodt		33	44, 45
Jon	Paulsen	Hunstad nedre	33	44
Jon		Skjør vold	33	1, 31
Jon		Vågård	33	15, 50
Jon	Jensen		33	17, 19, 20
Jon	Simensen		33	2, 16, 33, 34, 55
Jon	Rolfsen		33	44
Jon (Johan)	Paulsen	Hundstad	33	44
Jul		Rud	33	45, 55
Jørgen	Andersen på	Bragernes	33	6
Jørgen		Nordby	33	7
Jørgen	Larsen		33	6, 12, 13, 14, 15, 17, 30, 38, 39, 50, 51
Jørgen	Larsen på	Hønen	33	17, 29
Jørgen	Phillipsen		33	10, 34, 50, 51, 56
Jørgen	Hågensen		33	30
Jørgen		Horum	33	9, 10
Jørgen	Andersen	Nordby	33	7
Karen	Larsdatter		33	8, 9
Karen	Simensdatter	Oppen	33	2
Karen		Bårdrud	33	11, 33
Kari		Nordlending	33	17
Kari	Erlandsdatter		33	33, 34
Kari		Ullern	33	44
Kari	Ørjansdatter	Nordlending	33	20
Karl	Aslesen	Lille-Hval	33	17, 18, 19
Kirsti	Mikkelsdatter		33	33, 34
Kirstine	Tønsberg ,Madam		33	1, 7
Klaus		Hundstad	33	55
Klaus	Mikkelsen ved	Hønefoss	33	2, 16, 17
Knut	Gulliksen	Semmen nördre	33	19
Knut		Fjøsvik	33	17,
Knut		Semmen	33	17

Knut		Veien	33	11, 15, 27, 29, 30, 52
Knut	Sørensen	Ullern	33	44
Knut		Ullern	33	44, 45
Knut	Riber, Ryber ved	Hønefoss	33	4, 22, 23, 33
Knut	Halvorsen	Leine	33	44, 45
Knut	Piber		33	33, 34
Knut	Olsen		33	2, 3, 34
Knut	Jacobsen	Fjøsvik	33	20,
Knut		Ve	33	11, 15, 27, 29, 52
Kristen		Frøye	33	43
Kristoffer		Haldum	33	1, 11, 15, 27, 30, 52
Kristoffer		Bili	33	7, 40, 48
Kristoffer	Engebretsen	Gomnes nordre	33	44
Kristoffer	Hansen på	Bragernes	33	34
Kristoffer		Røyseng	33	27, 30, 52
Kristoffer		Frøye	33	43
Lars		Veisten	33	47, 50
Lars	Christensen		33	52
Lars	Ottesen		33	8
Lars	Christensen		33	23, 30, 40, 55
Lars	Larsen smed		33	5
Lars	Rakkestad		33	50
Lars	smed		33	5
Lars		Somdal (en)	33	18, 20
Lars		Tandberg	33	8
Lars +	Jacobsen		33	1, 7
Lars +	Larsen		33	2, 3, 29, 30, 39
Lisbet +		Hamnor	33	35
Live	Larsdatter	Somdalen	33	20
Live	Larsdatter		33	17
Mads		Lerberg	33	15, 27, 52
Maren	Ennevoldsdatter		33	32, 54
Maren	Stochflet		33	52
Maren	Ingvoldsdatter		33	21
Maren	Engebretsdatter (hos Truls Semmen)		33	21, 27, 28
Maren	tjenestepige v	Hønefoss	33	31
Margrete	Mule		33	4, 5, 8, 9, 10
Marie	Stochflet		33	30
Marte	Rolfsdatter	Børgen	33	44
Marte	Villumsdatter		33	33, 34
Mathias	Tonsberg		33	29, 39, 40, 42
Michel +	Stub		33	45, 46
Mikkel		Ulland	33	24, 41, 48, 49
Mikkel	Jonsen		33	31, 40
Mikkel	Rytter		33	5
Morten	Nilsen		33	16
Narve	Halvorsen	Veme	33	33
Narve		Veme	33	11, 12, 22, 33
Nichlas	Jokumsen	(Tambur)	33	22
Nicolai	Becher		33	21
Nils	Halvorsen		33	26
Nils		Hverven	33	12, 45
Nils		Lia	33	14
Nils	Villadsen		33	35
Nils	Findsen		33	24, 25
Nils	Juliussen		33	5
Nils		Follum	33	11, 15, 27, 29, 52
Nils	Jacobsen		33	50
Nils +	Toller		33	1, 7,
Nils +	Trolles		33	41
Ole	Kolbjørnsen	Snodalen	33	53
Ole		Bye	33	44
Ole	Kristensen	Moe	33	42

Ole		Berg	33	44
Ole		Veholt	33	12,36,47,48
Ole		Rudsødegården	33	44,45
Ole	Ellingsen	Nes,Ådal	33	1,2,3
Ole	Siversen	Vaker	33	12,47
Ole	Pedersen	Berg	33	9,45
Ole		Fjulsrud	33	46
Ole		Knestang	33	25,26,50,56
Ole		Holdal	33	32
Ole	Kristoffersen	Moding	33	27
Ole	Jacobsen		33	5
Ole	Hansen	Averøen	33	12
Ole	Haraldsen	Hval i Ådal	33	6,17,18,20,21,31,32,53,54,55
Ole		Berg	33	55
Ole		Bjørke	33	47,48
Ole		Berg	33	9,10
Ole	Pedersen	Kjos	33	53
Ole	Hansen	Gjesvold	33	7,46
Ole	Bjørnsen	Stadum	33	23
Ole	Knutsen	Gare,Veggli,Numedal	33	53
Ole	Knutsen	Hval i Ådal	33	6,17,18,19,20,31,53,54
Oluf	Gødesen		33	9
Oluf		Toen	33	21
Otte	Jacobsen		33	4,5,8,9,10,23
Oven		Valders	33	10,11
Oven	Gulliksen	Valders	33	10
P. +	Schavenius		33	7
Paul	Siversen		33	53
Paul		Haukedal i Soknedal	33	53
Paul	Pedersen ved	Hønnefoss	33	34
Paul	Engebretsen	Gomnes søre	33	44
Paul	Hågensen		33	31
Paul		Søhol	33	44
Paul	Gundersen	Klekken	33	1,37,52
Paul		Sundby	33	47
Paul		Klekken	33	1,22,36,37,38
Paul	Svendsen Vever	(Rytter på Semmen)	33	27
Paul +		Breien	33	13,14
Peder		Knestang	33	15,25,26,43,52,56
Peder	Povelsen	Byfogd på Strømsøen	33	41
Peder		Flaskerud	33	18
Peder	Rolfsen		33	44
Peder	Rasmussen	Rå	33	25,26,30,40,42
Peder		Løken	33	7
Peder	Jensen	Bråten	33	14
Peder	Jacobsen Holm		33	52
Peder	Hansen	Byskriver,Bragernes	33	55
Peder	Rasmussen	Hønen	33	15
Peder	Sørensen av	Bragernes	33	30,40
Peder	Torkelsen		33	8
Peder	Rasmussen		33	23,30,53,54
Peder	Diriksen	Råen	33	21
Peder		Hamnor	33	8,10,11,40,43,55
Peder	Christensen		33	15
Phillippi	Jacobi		33	23,41
Ragnhild		Stadum	33	44
Rangdi	Paulsdatter	Bjørnstad	33	44
Rangdi	Sal.H.Holst		33	35
Rasmus		Gomnes	33	7,8,40,48
Rasmus		Veisten	33	12
Reier		Bønsnes	33	12
Rolf		Søhol	33	45
Rolf	Engebretsen	Søhol	33	44

Rønnau		Bønsnes	33	44
Salve +	Olsen	Bårdrud	33	11,12
Sigrid	Paulsdatter	Leine	33	44
Siver		Gjesvold	33	44,45,46
Siver		Gomnes	33	48,55
Statholder	Gyldenløve		33	1
Steffen		Lerberg	33	1
Stener		Aslaksrud	33	15
Svend		Fjeld	33	45
Svend	Kristoffersen	Stenshorne,Eiker	33	44,45
Svend	Tollefsen	Sollens, Modum	33	44
Svend		Fjell, i Hole	33	30,44
Svend	Jensen	Fjeld	33	40
Søren	Hansen Lemmich		33	29
Søren	Olsen		33	50
Søren	Rasmussen		33	4,8,22,23,40,42
Søren	Bertrum	(Regimentskriver)	33	22,33,34,35,53
Søren	Nilsen		33	4,31,40
Søren	Emanuelsen	Smed, i Hønefoss	33	31,32,54
Tarald		Solberg	33	23,55,
Tolle		Gjesvold	33	7,40,48
Tomas	Russell		33	15,17,55
Tomas	Gudbrandsen av	Skjærdalen	33	24,25
Tomas		Hauge	33	11,15,27,52
Tomas		Ask	33	7,12,13,14,15,47,48
Tomas		Haugen	33	27
Tomas		Hauge,også Opsal	33	52
Tomas	Gudbrandsen	Ask	33	47
Tomas +	Tommesen		33	33
Tore		Røsholmen	33	24
Tore	Engebretsen	(Søhol)	33	44
Tore		Deli	33	50
Tore	Christensen		33	55
Tore		Storøen	33	23
Torgaut		Svarstad	33	44
Torger		Breien	33	14,27,30,47,52
Torger		Løken	33	2
Torkel	Johansen		33	33,34
Tosten	Andersen	(Fyr rører)	33	27,28,29
Tosten		Grøterud	33	21
Tosten	Fyr rører f.	Gudbrandsdalen	33	21,22
Tosten +	Knutsen	Berg	33	53
Trond	Olsen	Vaker	33	39
Trond		Stadum	33	12
Trond		Vaker	33	12,31
Trond		Horum	33	23
Trond	Jonsen	stadum	33	11,
Truls		Semmen	33	17,22,28
Truls	Aslesen	Semmen	33	27
Truls		Sleviken	33	11,33
Truls		Gjermundbo	33	52
Truls +	Olsen		33	29
Vexsell	Hansen		33	45
Villads	Knutsen	Trøgstad	33	11
Villads		Trøgstad	33	1,3,4,5,6,7,11,12,15,17,22,23,27,
Villads		Trøgstad	33	30,33,34,35,36,37,38,39,47,52
Åse	Engebretsdatter	Svarstad øvre	33	44
Åse	Rolfsdatter	Løken	33	44
Åse +	Hågensdatter		33	31